

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 318

47e jaargang

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

22 december 2004

Nummer

Inhoud

Bladzijde

I Mededelingen

.....

II Voorbereidende besluiten

Comité van de Regio's

55e zitting van 16 en 17 juni 2004

2004/C 318/01	Advies van het Comité van de Regio's over het Derde verslag over de economische en sociale samenhang	1
2004/C 318/02	Initiatiefadvies van het Comité van de Regio's over het thema „Goedkope luchtvaartmaatschappijen en territoriale ontwikkeling”	7
2004/C 318/03	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Meer en betere banen door de modernisering van de sociale bescherming - een omvattende strategie om werk lonend te maken”	12
2004/C 318/04	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's tot vaststelling van de richtsnoeren voor de tweede ronde van het communautair initiatief EQUAL betreffende transnationale samenwerking ter bevordering van nieuwe middelen voor de bestrijding van alle vormen van discriminatie en ongelijkheden in verband met de arbeidsmarkt „Vrij verkeer van goede ideeën”	15
2004/C 318/05	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de bevordering van coöperatieve vennootschappen in Europa	17

2004/C 318/06	Advies van het Comité van de Regio's over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten”	19
2004/C 318/07	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de rol van de elektronische overheid (eGovernment) voor de toekomst van Europa	22
2004/C 318/08	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake ongevraagde commerciële communicatie of „spam”	24
2004/C 318/09	Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De toekomst van het Europese audiovisuele regelgevingsbeleid	27
2004/C 318/10	Advies van het Comité van de Regio's over het Voorstel voor een beschikking van de Raad tot instelling van het Europees Vluchtelingenfonds voor de periode 2005-2010	30

II

(Vorbereidende besluiten)

COMITÉ VAN DE REGIO'S

55e ZITTING VAN 16 EN 17 JUNI 2004

Advies van het Comité van de Regio's over het Derde verslag over de economische en sociale samenhang

(2004/C 318/01)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de mededeling van de Commissie – Derde verslag over de economische en sociale samenhang (COM(2004) 107 def.);

GEZIEN het overeenkomstig art. 265(1) van het EG-Verdrag op 18 februari 2004 door de Europese Commissie geformuleerde verzoek om een advies van het Comité van de Regio's over dit onderwerp;

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 27 januari 2004 om de commissie „Beleid inzake territoriale samenhang” te belasten met het opstellen van dat advies;

GEZIEN zijn advies over „Opzet en doelstellingen van het Europees regionaal beleid tegen de achtergrond van de uitbreiding en de mondialisering: een aanzet tot discussie” (CDR 157/2000 fin); ⁽¹⁾

GEZIEN zijn advies over de mededeling van de Commissie – Tweede Verslag over de Economische en Sociale Samenhang (CDR 74/2001 fin); ⁽²⁾

GEZIEN zijn advies over de mededeling van de Commissie – Eerste voortgangsverslag over de economische en sociale cohesie (CDR 101/2002 fin); ⁽³⁾

GEZIEN zijn advies over de mededeling van de Commissie – Tweede voortgangsverslag over de economische en sociale cohesie (CDR 391/2002); ⁽⁴⁾

GEZIEN zijn op 10 april 2003 uitgebrachte initiatiefadvies over „De territoriale samenhang” (CDR 388/2002 fin); ⁽⁵⁾

GEZIEN zijn verkennend rapport over „Governance en de vereenvoudiging van het beheer van de structuurfondsen na 2006” (CDR 389/2002 fin); ⁽⁶⁾

GEZIEN het op 5 mei 2004 door zijn commissie „Beleid inzake territoriale samenhang” goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 120/2004 rev. 1) (rapporteurs: de heer D'Ambrosio, voorzitter van de regioraad van Marche (I, PSE) en de heer Schneider, staatssecretaris en gevolmachtigde van de Duitse deelstaat Saksen-Anhalt bij de Bond (DE, EVP);

⁽¹⁾ PB C 148 van 18 mei 2001, blz. 25

⁽²⁾ PB C 107 van 3 mei 2002, blz. 27

⁽³⁾ PB C 66 van 19 maart 2003, blz. 11

⁽⁴⁾ PB C 256 van 24 oktober 2003, blz. 13

⁽⁵⁾ PB C 244 van 10 oktober 2003, blz. 23

⁽⁶⁾ PB C 256 van 24 oktober 2003, blz. 1

GEZIEN de mededeling van de Europese Commissie over het „Europees nabuurschapsbeleid – oriëntatiedocument” van 12 mei 2004;

OVERWEGENDE DAT het derde cohesieverslag opnieuw een stap is op weg naar de formulering van voorstellen voor het Europese cohesiebeleid van na 2006 in de context van de uitbreiding van de EU;

OVERWEGENDE DAT het Comité, met het oog op de verordeningen inzake de structuurfondsen die voor juli 2004 op het programma staan, verzocht is de desbetreffende voorstellen van de Europese Commissie uitvoerig te beoordelen;

OVERWEGENDE DAT de belangrijkste maatstaf voor die beoordeling de in art. 158 van het EG-Verdrag verwoorde doelstelling blijft, d.w.z. versterking van de economische en sociale cohesie teneinde de harmonische ontwikkeling van de Gemeenschap in haar geheel te bevorderen. Verkleining van de verschillen in ontwikkelingsniveau tussen de onderscheiden regio's, alsmede van de ontwikkelingsachterstand van de minst begunstigde gebieden is tevens de belangrijkste bijdrage aan een grotere rol van de regionale en lokale overheden in de Europese Unie;

OVERWEGENDE DAT in het ontwerp-verdrag van de Europese grondwet het streven naar cohesie wordt verankerd door integratie van de territoriale dimensie, waarop het Comité herhaaldelijk heeft aangedrongen;

OVERWEGENDE DAT uit het derde cohesieverslag van de Europese Commissie duidelijk blijkt dat het regionaal en structuurbeleid een gezamenlijke taak moet blijven van de lidstaten, de lokale en regionale overheden en de Europese Unie;

OVERWEGENDE DAT de huidige inspanningen voortgezet moeten worden om zo de verschillen in concurrentievermogen te verminderen en te komen tot een betere spreiding over het Europese grondgebied van alle factoren die tot het concurrentievermogen bijdragen;

heeft tijdens zijn 55e zitting van 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 16 juni) het volgende advies uitgebracht:

Het Comité van de Regio's

blijkt dat het de Europese Unie ernst is om de sociaal-economische verschillen ook in een uitgebreide Unie te blijven aanpakken. Het Comité heeft deze benadering vanaf het begin gesteund als een daad van solidariteit jegens de nieuwe lidstaten.

Algemene opmerkingen

1. Het Comité juicht het „Derde verslag over de sociale en economische samenhang” toe. Evenals het tweede verslag is het een volledig document, dat gedetailleerde informatie verstrekt over met name door de EU gevoerd beleid.

2. Het beschouwt de in de afgelopen jaren bereikte resultaten met cohesie als positief, alsook de impact van het regionaal beleid van de Europese Unie ten aanzien van de versterking van de sociale en economische cohesie in de gehele Gemeenschap; het herhaalt voorts dat het in de Verdragen vastgelegde cohesiebeleid het krachtigste en belangrijkste instrument is om de beginselen van solidariteit en samenwerking gestalte te geven, en dus één van de hoekstenen van de integratie tussen de volken en gebieden van de Unie vormt.

3. Het stelt vast dat de bevolkingsomvang in de EU na de uitbreiding toeneemt van 380 miljoen (EU-15) tot 454 miljoen (EU-25) of 485 miljoen (EU-27) inwoners. Tegenover deze bevolkingsgroei van circa 20 % staat een toename van het EU-BBP van slechts 5 %. Het gemiddelde BBP per inwoner daalt met 12,5 %. In plaats van de huidige 84 miljoen inwoners zullen meer dan 123 miljoen EU-burgers in regio's met een ontwikkelingsachterstand wonen.

4. Het is het ermee eens dat de prioriteit van het Europese cohesiebeleid bij de nieuwe lidstaten komt te liggen: hieruit

5. Het stelt vast dat een aantal sociaal-economische problemen in de regio's van de EU-15 blijkens het derde cohesieverslag nog steeds niet is opgelost. Dit betreft, om maar enkele aspecten te noemen: de kloof met regio's met een achterstand in het BBP/inwoner, hoge werkloosheid, lage economische groei, te weinig O&O-uitgaven en buitenlandse directe investeringen.

6. Het wijst erop dat in een Europa met 25 lidstaten de sociaal-economische verschillen nog zullen toenemen, hetgeen noopt tot tenuitvoerlegging van een beleid voor territoriale, sociale en economische cohesie dat rekening houdt met de effecten van de mondialisering van de economie en de gevolgen hiervan in verband met de voortschrijdende liberalisatie van de internationale handel.

7. Het stelt vast dat de regionale dimensie van het cohesiebeleid met het oog op de harmonieuze ontwikkeling van de Unie in haar geheel door versterking van de sociale en economische cohesie, zoals vastgelegd in artikel 158 van het EG-Verdrag, meer dan ooit van belang en nodig is. Bovendien is het belangrijk dat bij de ontwikkeling van nationaal en Europees beleid ook altijd met de regionale dimensie rekening wordt gehouden.

8. Het steunt de voorstellen om partnerschap en samenwerking tussen de lokale, regionale, nationale en communautaire overheidsinstanties te versterken bij het hele proces van programmering, implementatie en evaluatie van de Structuurfondsen en het Cohesiefonds, en verzoekt de Commissie de lidstaten daarbij te stimuleren gebruik te maken van de mogelijkheid om waar nodig tripartiete overeenkomsten te sluiten.

9. Het stelt bovendien vast dat de realisatie van de doelstelling van de Lissabonstrategie achterblijft bij het gewenste tempo.

Middelen voor het toekomstige cohesiebeleid

10. Het Comité meent dat het financiële voorstel van de Commissie om 0,41 % van het bruto nationaal inkomen (te verhogen tot 0,46 % als maatregelen voor plattelandontwikkeling en visserij worden meegerekend) dat geraamd wordt op 345 miljard euro, te alloceren ten behoeve van de drie doelstellingen (78 % voor de doelstelling „Convergentie”; 18 % voor de doelstelling „Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid” en 4 % voor de doelstelling „Territoriale samenwerking”) een aanvaardbaar compromis is voor het toekomstige cohesiebeleid.

11. Wil het cohesiebeleid kunnen bijdragen tot verwezenlijking van de Lissabon-doelstellingen, dan is 0,46 % van het BNI, het percentage dat reeds in 1999 voor de EU-15 werd vastgesteld, de absolute ondergrens.

12. Het onderschrijft het standpunt van de Europese Commissie dat het door haar voorgestelde budget toereikend is om de regio's van de huidige Europese Unie te blijven steunen en tevens op gelijke basis de nieuwe lidstaten te assisteren, mits de middelen eerlijk verdeeld worden en besteed worden om de grootste knelpunten op te heffen.

13. Het stemt ermee in dat voor financiële transfers naar de nieuwe lidstaten een absorptieplafond van 4 % van het BBP wordt gehandhaafd en dat de als onderdeel van het Gemeenschappelijk Landbouw- en Visserijbeleid overgedragen middelen in deze berekening worden opgenomen.

Doelstelling „Convergentie”: steun voor (banen)groei in de minst ontwikkelde lidstaten en regio's

14. Het Comité onderschrijft het voorstel in het cohesieverlag dat de nieuwe doelstelling „Convergentie” de regio's (op NUTS-II-niveau) dient te omvatten met een BBP/inwoner dat minder is dan 75 % van het EU-gemiddelde, alsmede regio's die met het zogenaamde statistische effect geconfronteerd worden.

15. Het is het er tevens mee eens dat de huidige regelgeving voor doelstelling-1 grotendeels wordt behouden en in de gehele, uitgebreide Unie wordt toegepast.

16. Het schaart zich achter het voorstel om het Cohesiefonds in de nieuwe doelstelling „Convergentie” te integreren. Dit houdt verband met de toepassing van de 90 %-criteria voor de keuze van de lidstaten die in aanmerking komen voor overdrachten uit het Cohesiefonds en de koppeling van de programma's die onder de doelstelling „Convergentie” vallen en de maatregelen van het Cohesiefonds op het gebied van infrastructuurontwikkeling. Daar het Cohesiefonds wordt gefinancierd uit de doelstelling „Convergentie”, moet bij de verdeling van de resterende middelen van de doelstelling „Convergentie” rekening worden gehouden met middelen die uit dit fonds worden overgedragen. Voor de lidstaten die als gevolg van de uitbreiding niet meer in aanmerking komen, kan een politieke oplossing alleen op het niveau van de lidstaten worden gevonden.

17. Het dringt erop aan dat de verdeling van de middelen over de lidstaten in de nieuwe doelstelling-1 plaatsvindt met inachtneming van objectieve en transparante criteria, die uitgaan van de problemen en behoeften in de te steunen regio's. Aan de tijdens de toppen van Berlijn en van Kopenhagen omschreven formule voor de huidige programmeringsperiode dient voortaan in het algemeen de hand te worden gehouden. Er moet echter, meer dan tot nu toe, ruimer aandacht worden geschonken aan regionale welvaart en werkloosheid.

Statistisch effect

18. Het Comité stelt vast dat op basis van actuele gegevens van de Europese Commissie 17 regio's met circa 19 miljoen inwoners de „traditionele” doelstelling-1-steun zouden kwijtraken, louter omdat het EU-gemiddelde van het BBP/inwoner daalt ten gevolge van de uitbreiding (het zgn. statistische effect).

19. Het steunt het voorstel van de Commissie om voor deze regio's binnen de nieuwe doelstelling „Convergentie” een oplossing te vinden.

20. Het neemt nota van het voorstel van de Commissie om de „tijdelijke steun” op grond van ontwikkelingsachterstand voor de regio's die met het statistisch effect te maken krijgen, in 2013 te beëindigen. Het Comité wil echter benadrukken dat de regio's in kwestie, gezien het streven naar gelijke behandeling, niet automatisch mogen worden uitgesloten van een latere geleidelijke invoeringsprocedure van de nieuwe doelstelling „concurrentievermogen en werkgelegenheid” in de programmeringsperiode na 2013. Een dergelijke procedure in de programmeringsperiode na 2013 dient te worden afgestemd op de sociaal-economische situatie van die tijd.

21. Het acht het voorstel van Commissaris Barnier om deze regio's aan het begin van de volgende programmeringsperiode recht te laten hebben op 85 % van de voor klassieke doelstelling-1-regio's geplande subsidies, die vervolgens tegen het eind van de programmeringsperiode worden teruggebracht tot 60 % van die middelen, een aanvaardbaar compromis, mits daaraan een passende hoeveelheid middelen gekoppeld wordt, overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Financiële vooruitzichten 2007-2013. Het strijdt echter niet met de doelstellingen van de commissie om in het toekomstige voorstel de mogelijkheid op te nemen om de steun tot 100 % op te trekken als de doelstelling-1-regio's de middelen niet gebruiken. Deze middelen zouden in een reserve kunnen worden gestort en halverwege de programmeringsperiode opnieuw binnen iedere lidstaat kunnen worden verdeeld.

Regeling inzake staatssteun

22. Het Comité neemt nota van het voorstel van de Europese Commissie om voor de regio's in de oude en nieuwe lidstaten die onder de nieuwe doelstelling „Convergentie” vallen, ook in de toekomst staatssteun toe te staan overeenkomstig artikel 87, lid 3, sub a) van het EU-Verdrag.

23. Het eist dat artikel 87, lid 3, sub a) gedurende de gehele programmeringsperiode op regio's die het „statistisch effect” ondervinden, van toepassing is.

24. Het Comité dringt erop aan om in de loop van de programmeringsperiode alle regio's die het „natuurlijk effect” ondervinden (de regio's waarop de „geleidelijke invoering” van toepassing is), gefaseerd niet meer onder artikel 87, lid 3, sub a), maar onder artikel 87, lid 3, sub c) te laten vallen.

Doelstelling „Concurrentievermogen en werkgelegenheid”

25. Het Comité stemt in met het voorstel van de Commissie om een aparte doelstelling in het leven te roepen voor alle regio's die niet voldoen aan de criteria van de doelstelling „Convergentie”; bijzondere aandacht dient geschonken te worden aan regio's met omvangrijke, op grond van uniforme criteria omschreven sociaal-economische problemen en regio's waar ingrijpende structurele aanpassingen moeten worden doorgevoerd, mits deze voldoen aan nog nader te bepalen uniforme criteria. Het vindt het ook een goede zaak dat de nieuwe doelstelling het hele grondgebied van de desbetreffende regio's bestrijkt.

26. Het schaart zich achter de keuze van de Commissie om acties in het kader van de nieuwe doelstelling „Concurrentievermogen en werkgelegenheid” te baseren op een aanpak waarbij het gehele grondgebied van de regio betrokken is, alsook vraagstukken i.v.m. de Lissabon- en Göteborg- strategieën, zonder de diensten van algemeen belang daarbij uit het oog te verliezen. Eventuele maatregelen dienen echter genoeg speelruimte te bevatten om in een geïntegreerde aanpak voor regionaal beleid recht te doen aan de talrijke verschillen van de Europese regio's.

27. In het kader van de realisering van de Lissabon-strategie roept het Comité de Commissie op goede praktijkvoorbeelden

uit de eerdere programma's voor innovatieve acties op te sporen en te gebruiken als richtsnoeren voor acties op het themagebied „innovatie en kennis-economie”. Op die manier hoeft het wiel niet opnieuw te worden uitgevonden en wordt dus veel tijd en geld bespaard.

28. Het stemt ermee in dat regio's die door hun gunstige ontwikkeling niet langer in aanmerking komen voor de nieuwe doelstelling „Convergentie”, thans worden opgenomen onder de nieuwe doelstelling „Concurrentievermogen en werkgelegenheid”, onder de rubriek „geleidelijke invoering”. Regio's die op natuurlijke wijze boven 75 % van het gemiddelde BBP per capita van de EU-15 uitkomen, zouden behandeld moeten worden volgens een soortgelijke procedure als is vastgesteld voor dezelfde omstandigheden voor de periode 2000-2006. De middelen kunnen zo flexibeler worden ingezet, zodat de economische ontwikkeling die bereikt is door regio's die dankzij een natuurlijk effect niet langer in aanmerking komen, kan worden geconsolideerd.

29. Het is het eens met de koppeling tussen de Europese werkgelegenheidsstrategie en de maatregelen van het ESF; het wijst erop dat de lokale en regionale overheden op grond van het subsidiariteitsbeginsel meer en beter betrokken moeten worden bij de programmering en uitvoering van maatregelen van het ESF. Dergelijke acties moeten passen binnen de Europese werkgelegenheidsstrategie en het nationale luik daarvan, de nationale actieplannen op werkgelegenheidsgebied, en tevens binnen de op regionale arbeidsmarkten gerichte regionale plannen. Zij moeten ook acties omvatten die momenteel onder het programma EQUAL vallen.

30. Het verzoekt dat de middelen voor het onderdeel „Concurrentievermogen” van deze nieuwe doelstelling onder de lidstaten worden verdeeld op basis van objectieve en transparante sociale, economische en territoriale criteria, met inachtneming van de problemen en behoeften in de te subsidiëren regio's. Het verzoekt de lidstaten om bij de verdeling van de middelen van de doelstelling „concurrentievermogen en werkgelegenheid” onder hun regio's rekening te houden met de territoriale ontwikkeling, het regionale concurrentievermogen en EU-brede sociaal-economische indicatoren.

Controle op overheidssteun

31. Het verzoekt de Europese Commissie dringend voorstellen in te dienen voor de toekomst van overheidssteun op basis van artikel 87, lid 3, sub c) van het EG-Verdrag en zich te beraden over de vraag hoe territoriale differentiatie kan worden verwerkt in de regelgeving via het gebruik van adequate en deugdelijke indicatoren. Handhaving van een territoriale differentiatie in het kader van het beleid inzake overheidssteun is noodzakelijk, omdat hierdoor doelgerichte overheidsinvesteringen mogelijk worden als daarmee een falende markt kan worden bijgestuurd om de doelstelling van territoriale cohesie te verwezenlijken. Daarbij moet ervoor worden gewaakt dat het komt tot buitenproportionele verschillen in de toegestane maximale plafonds voor subsidiëring tussen aan elkaar grenzende regio's.

32. Het wil dat de niet-convergentieregio's passende steun ontvangen, zodat deze overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel de structurele ontwikkeling en het terugdringen van de interregionale verschillen kunnen voortzetten. Dit betekent handhaving van de status conform art. 87, lid 3, sub c) voor - aan de hand van uniforme criteria te selecteren - regio's waarvan de structuur moet worden aangepast.

33. Voor regio's met structurele problemen als gevolg van hun geografische of demografische situatie, moet gebruik kunnen worden gemaakt van de bepaling in art. 87, lid 3, sub c) van het EU-verdrag.

Doelstelling „Territoriale samenwerking”

34. Het Comité is voorstander van de invoering van een specifieke doelstelling voor transnationale, grensoverschrijdende en interregionale samenwerking en is verheugd over het aandeel van het voorgestelde budget voor territoriale samenwerking.

35. Het steunt de erkenning van maritieme grenzen in het kader van grensoverschrijdende samenwerking en is van mening dat de regio's samen met de lidstaten moeten deelnemen aan het definiëren en selecteren van kustregio's die voor steun in aanmerking komen.

36. Het verzoekt om integratie van interregionale samenwerking in deze nieuwe doelstelling. Het is zorgwekkend dat in het cohesieverslag steun voor interregionale samenwerking slechts genoemd wordt in het kader van de reguliere programma's: deze benadering is niet aanvaardbaar omdat de ontwikkeling van complexe multilaterale samenwerkingsprogramma's daardoor afhankelijk zou blijven van de strategieën die worden uitgestippeld in het kader van het regionaal beleid. Verder moet gewaarborgd zijn dat grensoverschrijdende samenwerking ook mogelijk blijft aan de binnen- en buitengrenzen, met inbegrip van de „oude” binnengrenzen.

37. Het pleit er, niettegenstaande het ad 36 gestelde, voor om het voor de regio's die dat willen, mogelijk te maken het beheer van programma's op grond van de samenwerkingsdoelstelling te integreren met hun reguliere programma's.

38. Het juicht het voorstel toe om een „nieuw wetsinstrument” in te voeren voor de grensoverschrijdende samenwerking en roept de Europese Commissie op om nader toe te lichten hoe dat instrument moet worden toegepast. In dit verband moet vertraging in de lancering en uitvoering van nieuwe programma's voorkomen worden en de continuïteit van reeds bestaande vormen van samenwerking gegarandeerd worden.

39. Het kan zich tevens vinden in de invoering van een „nieuw instrument voor nabuurschap” en hecht er belang aan dat dit nieuwe instrument snel wordt toegepast, zodat het al in

de nieuwe programmeringsperiode kan worden gebruikt; hierbij moeten de ervaringen als uitgangspunt worden genomen die nu al, tijdens de huidige uitvoering van het Interreg-programma, worden opgedaan.

40. Het roept de Europese Commissie op een nieuw juridisch instrument te introduceren voor gedecentraliseerde interregionale samenwerking, die op regionaal en lokaal niveau tot stand komt.

41. Het beveelt aan dat de verschillende instrumenten voor lokale en regionale samenwerking de vorming en uitbreiding van netwerken tussen steden bevorderen, en projecten voor decentrale samenwerking tussen lokale en/of regionale overheden.

Een geïntegreerde benadering van de bijzondere kenmerken van gebieden

42. Het Comité is verheugd over het feit dat de Europese Commissie, evenals in het verleden, voorstelt om (overeenkomstig artikel 299, lid 2, van het Verdrag) enerzijds een specifiek programma ter compensering van de nadelen van alle ultraperifere regio's op te nemen in de nieuwe doelstelling „Convergentie”, en anderzijds voor deze regio's een nabuurschapsmaatregel te introduceren in de nieuwe programma's voor „Europese territoriale samenwerking”, teneinde hun de economische middelen te geven die nodig zijn om zich doeltreffend te kunnen kwijten van hun taak als actieve buur van de EU en zodoende bij te dragen tot de Europese integratie. Het roept de Europese Commissie echter op om duidelijke voorstellen te formuleren voor de coördinatie van de maatregelen met het recent voorgestelde initiatief „Goed nabuurschap” en de doelstelling van territoriale samenwerking.

43. Het spreekt zijn waardering uit voor de inspanningen om urbane vraagstukken te plaatsen in het kader van een bredere regionale en nationale strategie, maar doet een beroep op de Europese Commissie om de selectiecriteria voor urbane gebieden nader te omschrijven, indachtig de rol van kleine en middelgrote steden voor een evenwichtige regionale ontwikkeling.

44. Het vindt dat bij de behandeling van urbane vraagstukken in het regionaal beleid niet alleen aandacht moet worden besteed aan stadsvernieuwing, maar ook aan de rol van urbane gebieden als stuwende krachten achter de regionale economie en aan de relatie stad-platteland.

45. Het steunt de voorstellen van de Europese Commissie om overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel steden meer inspraak te geven bij de tenuitvoerlegging van de urbane dimensie.

46. Het deelt het standpunt van de Commissie omtrent de regio's met permanente natuurlijke handicaps als gevolg van hun ligging of demografische situatie, zoals bergstreken, dunbevolkte gebieden en eilandregio's. Voorts zou het graag zien dat er desgewenst specifieke maatregelen (afgestemd op de mate waarin de bestaande omstandigheden problemen opleveren) worden genomen zodat deze regio's onder eerlijke voorwaarden kunnen integreren in de interne markt. Ook de hoogte van de kosten die sommige regio's als gevolg van hun specifieke territoriale of demografische kenmerken moeten maken om de bevolking essentiële diensten te kunnen verlenen, zou als criterium moeten worden meegenomen.

Verband met sectoraal beleid op andere gebieden

47. Het Comité beaamt dat het cohesiebeleid als horizontaal beleid beschouwd moet worden dat op basis van duurzame ontwikkeling gericht is op versterking van de economische en sociale cohesie en dat een essentiële rol vervult in het integratieproces tussen de diverse bevolkingsgroepen en gebieden in de Unie. Al het communautaire beleid dient aan de verwezenlijking van de cohesiedoelstelling bij te dragen.

48. Het neemt kennis van het voornemen van de Europese Commissie om het Leader + initiatief te integreren in de reguliere activiteiten, maar is bezorgd over de opname van plattelandsontwikkeling in de tweede pijler van het GLB, omdat regionalisatie wat dat betreft nog maar nauwelijks van de grond is gekomen en agrarische productie bij de ontwikkeling van het platteland een overheersende rol speelt. Het roept de Commissie op om alle plattelandsgebieden zoveel mogelijk te stimuleren deel te nemen aan activiteiten in het kader van het onderdeel „Toegankelijkheid en diensten van algemeen belang” van de doelstelling „Concurrentievermogen”.

49. Het Comité is van oordeel dat er afstemming plaats moet vinden tussen de programmering en de besteding van de middelen voor plattelandsontwikkeling uit de tweede pijler van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid en de besteding van de middelen uit de nieuwe doelstelling 2, concurrentie en werkgelegenheid. Deze afstemming dient op regionaal niveau plaats te vinden.

50. Het Comité is opgetogen dat er een speciaal instrument komt voor de ontwikkeling van het platteland en visserijgebieden; de Commissie doet er goed aan duidelijk te maken hoe dit instrument buiten de doelstelling „convergentie” om moet fungeren. Het Comité meent dat hierbij voorrang moet worden verleend aan maatregelen om de grootste problemen van landelijke gebieden, nl. leegloop, vergrijzing en gebrek aan eigen ontwikkelingsmogelijkheden, aan te pakken.

51. Het dringt er voorts op aan dat de maatregelen in het kader van EG-Verordening inzake de ontwikkeling van het platteland behalve ondersteuning van de landbouwproductie ook

agrarische en min of meer met landbouw gelijk te schakelen sectoren gaan omvatten. Bij de middelenverdeling moet gewaarborgd zijn dat er tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de convergentiedoelstellingen en de behoefte aan middelen voor de taken die voortvloeien uit de GLB-hervorming.

Vereenvoudiging van het beheer van de Structuurfondsen

52. Het Comité is ingenomen met het voorstel van de Europese Commissie om kernonderdelen van het programmeer- en beheerssysteem te handhaven voor de toekomstige tenuitvoerlegging van de Structuurfondsen, zoals een meerjarig kader, een strategische benadering binnen één coherent kader, co-financiering, evaluatie en bevordering van publiek-private-partnerschappen op regionaal niveau, en versteviging van de samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus (lokaal, regionaal, nationaal en Europees).

53. Het wenst dat de regio's nauwer worden betrokken bij een doeltreffender en transparanter controlesysteem inzake de toewijzing, verdeling en besteding van de structuurfondsen.

54. Het constateert dat de Commissie veel voorstellen van de lokale en regionale overheden ter vereenvoudiging van het beheer van de fondsen heeft overgenomen, nl.:

- alleen op prioritaire werkterreinen programma's vastleggen en dus afzien van aanvullende programma-onderdelen;
- de programma's slechts uitvoeren met de middelen uit één enkel fonds („mono-fonds”-programma's), en toestaan dat de resterende activiteiten met betrekking tot menselijke en materiële hulpbronnen met middelen uit het EFRO en het ESF worden gefinancierd;
- voor de Cohesiefondsen en het EFRO één programmeerdocument gebruiken als het gaat om vervoers- en milieu-infrastructuur;
- de financiële controle decentraliseren met het oog op vereenvoudiging en overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel.

55. Het onderstreept dat vereenvoudiging van de programmeerprocedure niet mag leiden tot een zwaardere last voor de regionale en lokale overheden of voor projectleiders. Het opzetten van zogenoemde „mono-fonds”-programma's in de nieuwe doelstelling „Convergentie” zou bijvoorbeeld kunnen resulteren in nog meer programma's, zonder dat de regio's daar baat bij hebben. Het verdient de voorkeur dat de huidige regels voor operationele programma's worden gehandhaafd, met dien verstande dat dan wordt afgezien van de geïntegreerde benadering voor de programmering van de fondsen. Verder zouden de operationele programma's voortaan ook betrekking moeten kunnen hebben op naburige regio's, ook wat de financiële planning betreft.

56. Het verzoekt de Commissie om bij het vereenvoudigen van het regionaal beleid rekening te houden met het zogeheten 'uitgangspunt van de gebruiker'.

57. Het verzoekt de Europese Commissie te verduidelijken welke rol het voorgestelde document waarin het beleidskader is uiteengezet, vervult in verband met de programmeringsfase op nationaal/regionaal niveau, en welke gevolgen de jaarlijkse raadplegingen in het kader van de nationale voortgangsverslagen zullen hebben. Het Comité gaat ervanuit dat er rekening wordt gehouden met de constitutionele situatie in de lidstaten. Het verzoekt om bij de uitwerking van deze strategische documenten als gelijkwaardige partners samen te werken, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel.

58. Het acht het bevredigend indien de Europese instellingen zich ten hoogste om de twee jaar over de prioriteiten en

behaalde resultaten buigen. Bij deze evaluatie - die kan worden doorgevoerd tijdens de voorjaarsstop, waar de processen van Lissabon en Göteborg op de agenda staan - mag de tenuitvoerlegging van de programma's in de regio's, noch de structuur hiervan niet gewijzigd worden.

59. Het betreurt het dat de Europese Commissie het voorstel van het CvdR om de regel n+2 te vervangen door een regel n+3 naast zich neer heeft gelegd, waarmee de problemen i.v.m. de implementatie van grootschalige projecten zouden verminderen. Het Comité verzoekt de Commissie deze voorstellen (van lokale en regionale overheden) opnieuw te bekijken en in geval van afwijzing een grondige motivering hiervoor te verstrekken.

Brussel, 16 juni 2004

De voorzitter

van het Comité van de Regio's

Peter STRAUB

Initiatiefadvies van het Comité van de Regio's over het thema „Goedkope luchtvaartmaatschappijen en territoriale ontwikkeling”

(2004/C 318/02)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Gezien het besluit van zijn bureau van 19 maart 2004 om op grond van artikel 265, vijfde alinea, van het EG-Verdrag een advies over de bijdrage van goedkope luchtvaartmaatschappijen aan de territoriale ontwikkeling op te stellen en de commissie „Beleid inzake territoriale samenhang” met de voorbereidende werkzaamheden te belasten;

Gezien het advies (CDR 388/2002 fin) van 9 april 2003 over Territoriale samenhang (rapporteur: de heer VALCÁRCEL SISO, leider van de regionale regering van Murcia (ES/EVP);

Gezien zijn advies van 15 mei 2002 over het Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toekenning van communautaire financiële bijstand om de milieuprestaties van het vrachtvervoersysteem te verbeteren (COM(2002) 54 def. – 2002/0038 COD) (CDR 103/2002 fin) ⁽¹⁾;

Gezien zijn verkennend advies van 2 juli 2003 over de capaciteit van regionale luchthavens (CDR 393/2002) ⁽²⁾ (rapporteur: de heer VERBURG, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland, NL/ EVP);

Gezien de richtsnoeren inzake de toepassing van de artikelen 92 en 93 van het EG-Verdrag en van artikel 61 van de EER-Overeenkomst betreffende staatssteun in de luchtvaartsector (COM(1994) 350 def.);

Gezien de arresten van het Hof van Justitie in de zaken C-159/91 en C-160/91 van 17 februari 1993 „Christian Poucet tegen Assurances Générales de France en Caisse Mutuelle Régionale du Languedoc-Roussillon” en C-82/01 van 24 oktober 2002 „Aéroports de Paris tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen”;

⁽¹⁾ PB C 278, 14.11.2002, blz. 15

⁽²⁾ PB 256 van 24.10.2003, blz. 47

Gezien het ontwerpadvies (CDR 63/2004 rev.1) dat op 5 mei 2004 door de commissie „Beleid inzake territoriale samenhang” is goedgekeurd. Rapporteur: de heer KEYMER, voorzitter van de districtsraad van Tandridge, (UK/EVP);

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) De exponentiële groei van goedkope luchtvaartmaatschappijen in Europa heeft de ontwikkeling mogelijk gemaakt van een netwerk van rechtstreekse („point-to-point”) interregionale vliegverbindingen en van verbindingen tussen regionale luchthavens en internationale hubs.
- 2) Dit netwerk, dat zich steeds verder uitbreidt, heeft een duidelijke, onbetwiste regionale dimensie; het vergemakkelijkt de verbindingen tussen regio's, maakt burgers mobieler, stimuleert de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid, bevordert het toerisme, draagt bij aan de ontwikkeling van met name perifere en achtergebleven regio's en heeft daardoor een positieve invloed op de sociaal-economische en territoriale samenhang in Europa.
- 3) Uit haar recente besluit in de zaak Ryanair/Charleroi (België) blijkt dat de Commissie de verdere ontwikkeling van de goedkope luchtvaart weliswaar steunt, maar ook dat er wat de toekomst van de interregionale luchtvaart betreft nog tal van onbeantwoorde vragen bestaan voor de regio's, hun luchthavens, luchtvaartmaatschappijen die goedkope diensten aanbieden, het bedrijfsleven en de gewone burger.
- 4) Of de investeringen van regio's in hun luchthaveninfrastructuur en van luchtvaartmaatschappijen in goedkope diensten wel verstandig zijn, is de vraag nu de Commissie heeft besloten de Europese mededingings- en staatssteunregels toe te passen.
- 5) Hierdoor zijn de mogelijkheden van overheden om in de luchthaveninfrastructuur en in luchtvaartdiensten te investeren om zo de sociaal-economische en territoriale samenhang in de Europese Unie waar nodig te vergroten, fors ingeperkt.

heeft tijdens zijn 55e zitting op 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 17 juni) het volgende advies uitgebracht.

Standpunten van het Comité van de Regio's

maatschappijen, bieden een regio sneller en gemakkelijker toegang tot de grote centra in de EU en de rest van de wereld.

Inleiding

1. De Europese Commissie werkt momenteel aan een mededeling over regionale luchthavens en aan herziening van de richtsnoeren voor de mate waarin de ontwikkeling van regionale luchthavens en luchtvaartdiensten mag steunen; dit biedt de mogelijkheid de nodige duidelijkheid te verschaffen om ervoor te zorgen dat goedkope vluchten hun bijdrage aan de regionale ontwikkeling kunnen leveren.

2. Het Comité is verheugd dat het de Commissie al in deze voorbereidende fase met een advies kan bijstaan.

3. Het verkennende advies dat het Comité op 2 juli 2003 over de capaciteit van regionale luchthavens heeft uitgebracht (CDR 393/2002), dient als uitgangspunt voor het onderhavige advies.

4. Het Comité wijst er nogmaals op dat regionale luchthavens beschouwd moeten worden als een waardevol bezit, dat van bijzonder belang is voor de ontwikkeling van de regionale en lokale economie.

5. Met de uitbreiding van de Unie zal de luchtvaart in sociaal-economisch opzicht nog belangrijker worden. Vluchten vanaf regionale luchthavens, waaronder die van goedkope

6. Het Comité benadrukt dat regionale luchthavens naast bijvoorbeeld (spoor)wegen een onderdeel vormen van de ontsluitende infrastructuur van een regio, en net als in (spoor)wegen zou de overheid ook in regionale luchthavens moeten investeren; het Comité is verder verheugd dat overheidsinvesteringen ter ontwikkeling van regionale luchthavens en ter ondersteuning van het opstarten van vluchten van en naar deze luchthavens, waaronder ook die van goedkope maatschappijen, door de Commissie aanvaardbaar worden geacht.

7. De belangrijkste punten waarmee rekening gehouden moet worden, zijn:

— het vaststellen van regionale luchthavens en regionale vliegverbindingen is essentieel om regionale en lokale overheden te helpen de territoriale samenhang en ontwikkeling te bevorderen;

— de ontwikkeling van regionale luchthavens en van regionale vliegverbindingen is gunstig voor de werkgelegenheid, het economisch herstel, het tegengaan van sociale uitsluiting en voor regionale en lokale economische ontwikkelingsprogramma's;

- goedkope vluchten kunnen een belangrijke ondersteunende rol spelen bij de duurzame economische ontwikkeling van kleine en middelgrote regionale luchthavens;
- de Commissie moet duidelijke richtsnoeren voor overheidsinvesteringen in het regionale vliegverkeer vaststellen.

Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Territoriale samenhang en ontwikkeling

1. Het vervoer speelt een bepalende rol bij de sociaal-economische integratie van Europa. Met de uitbreiding van de Europese Unie zal de mobiliteit van arbeid toenemen en er dus ook een grotere sociale uitwisseling zijn. Regionale vliegverbindingen, waaronder vluchten van goedkope maatschappijen, zullen daardoor belangrijker worden. De luchtvaart zal ook van steeds grotere invloed zijn op de ontwikkeling van de sociale structuur van de EU. Regionale luchthavens en interregionale vluchten zijn daarom onlosmakelijk verbonden met de sociaal-economische ontwikkeling van de regio's.

2. Regionale luchthavens bieden sneller en gemakkelijker toegang tot de regio. Zij zorgen voor rechtstreekse verbindingen tussen regio's en voor verbindingen tussen regionale luchthavens en internationale hubs. Daardoor kunnen eilanden, regio's in Midden- en Oost-Europa en lidstaten aan de rand van de EU meer participeren binnen Europa en wordt sociale uitsluiting dus tegengegaan.

3. Worden de regionale vliegverbindingen verder uitgebouwd, dan zou het in iedere regio mogelijk zijn op dezelfde dag een retourvlucht naar de grote economische, politieke en onderzoekscentra in de Europese Unie te maken.

4. De ontwikkeling van regionale luchthavens en vliegverbindingen, waaronder vluchten van goedkope maatschappijen, moet deel uitmaken van een nieuw op te zetten intermodaal vervoerssysteem dat beantwoordt aan de sociale, economische en milieudoelstellingen van het regionale kader voor territoriale samenhang van de Commissie.

5. De ontwikkeling van regionale luchthavens en regionale vliegverbindingen moet in overeenstemming zijn met de beginselen van een duurzame ontwikkeling, waarbij in de behoeften van de huidige generatie wordt voorzien zonder dat het toekomstige generaties moeilijk wordt gemaakt om in hun behoeften te voorzien.

6. Regionale luchthavens hebben overcapaciteit qua terminals en slots, die benut kan worden voor rechtstreekse interregionale vluchten, naast en in aanvulling op vluchten naar internationale hubs. Verdere uitbreiding van interregionale vliegver-

bindingen kan de druk op deze hubs en op de nationale luchthavens dus helpen verlichten. De congestie op de hubs kan verder worden verminderd door de ontwikkeling van een aantal regionale luchthavens die dienen als toegangspoort – afhankelijk van hun ligging, capaciteit, faciliteiten en huidige exploitatie. Bij een en ander is een belangrijke rol weggelegd voor goedkope interregionale vluchten.

7. Binnen het ontwikkelingskader voor regionale luchthavens en interregionale vliegverbindingen moeten de overheden streven naar een goed evenwicht tussen interregionale vluchten en vluchten tussen de regionale luchthaven en hubs. Dit evenwicht zal deels afhangen van de sociaal-economische doelstellingen van iedere regio.

8. EU-luchtvaartovereenkomsten (zoals Open Skies) mogen niet ten koste gaan van regionale luchthavens. Bij dergelijke overeenkomsten of dergelijk beleid moet altijd gekeken worden naar de regionale implicaties en dient ervoor gezorgd te worden dat het regionale concurrentievermogen gehandhaafd blijft.

Conclusie

9. Regionale luchthavens zijn een uitermate waardevol bezit van regio's. Regionale vliegverbindingen, waaronder vluchten van goedkope luchtvaartmaatschappijen, kunnen de territoriale samenhang sterk verbeteren. Om dit mogelijk te maken moet het investeringsklimaat voor overheid en bedrijfsleven gunstiger worden. Dit geldt vooral voor investeringen in de luchthaveninfrastructuur, omdat daarbij van de langere termijn wordt uitgegaan. De Commissie moet een grotere prioriteit toekennen aan de belangrijke rol van regionale luchthavens en regionale vliegverbindingen als onderdeel van de multimodale benadering van het trans-Europese vervoersnetwerk. Vooral de mogelijkheden van investeringen in rechtstreekse interregionale vluchten als aanvulling op het hsl-netwerk zouden meer aandacht moeten krijgen.

Economisch concurrentievermogen

10. Door middel van regionale vliegverbindingen, met name goedkope vluchten, kan een regio zorgen voor een betere aansluiting op de wereldwijde economie. In combinatie met de lagere kosten van arbeid en voorzieningen in de meer afgelegen regio's kan dit het bedrijfsleven aanmoedigen om nieuwe investeringen in de regio te doen. Bedrijven die zich reeds in de regio bevinden, zouden hun marktaandeel kunnen vergroten omdat zij andere delen van de lidstaat, de EU en de rest van de wereld kunnen bereiken.

11. De ontwikkeling van vluchten vanaf regionale luchthavens sorteert vier soorten economische effecten:

- een direct effect: banen en inkomsten die geheel of grotendeels verband houden met de luchthaven zelf;
- een indirect effect: banen en inkomsten die door de toevoer van goederen en diensten worden gegenereerd;
- een afgeleid effect: banen en inkomsten die elders in de regio worden gegenereerd door de uitgaven van degenen die (in)direct voor de luchthaven werken;
- een katalysatoreffect: banen en inkomsten die in de regio worden gegenereerd door de hogere productiviteit van bedrijven, de toename van investeringen en de ontwikkeling van economische activiteiten, zoals toerisme, als gevolg van de regionale luchthaven.

12. Omdat een regionale luchthaven een betere toegang tot Europese en internationale markten biedt, zullen geschoolde arbeidskrachten eerder geneigd zijn binnen de regio te blijven. De ontwikkeling van goedkope interregionale vluchten kan zowel op lokaal niveau als in de hele regio leiden tot een beter arbeids- en opleidingsaanbod. Vooral wanneer er op een regionale luchthaven technische en ondersteunende diensten zijn gevestigd, zal de vraag binnen de regio naar goed opgeleide ingenieurs en technici die de luchtvaartindustrie kunnen ondersteunen, toenemen. Omdat er dan meer werk is, hoeft er minder bijstand uitgekeerd te worden, terwijl de welvaart ook toeneemt. Bovendien kunnen goedkope luchtvaartmaatschappijen zorgen voor een gevarieerder, minder seizoensgebonden en dynamischer toeristisch potentieel, wat niet alleen de kwaliteit van het aanbod maar uiteindelijk ook de aantrekkelijkheid van de regio als toeristische trekpleister ten goede komt.

Conclusie

13. De ontwikkeling van goedkope rechtstreekse interregionale vliegverbindingen vanaf regionale luchthavens kan een katalyserend effect hebben op de regionale economische groei; dit sluit aan op de sociaal-economische doelstellingen van het regionale kader van de Commissie voor territoriale samenhang. Verdere uitbreiding van goedkope interregionale vluchten vanaf regionale luchthavens kan het economische concurrentievermogen van de regio's, en bijgevolg van de Europese Unie als geheel, een flinke impuls geven.

Overheidssteun

14. Kleinere regionale luchthavens zijn al gauw aangewezen op overheidsmiddelen om hun bedrijfskosten te dekken en in infrastructuur te investeren. In ruil daarvoor kunnen zij functioneren als basis voor regionale vluchten die de toegankelijkheid tot de meer afgelegen regio's verbeteren en daarmee de regio aanmerkelijke sociaal-economische voordelen opleveren.

15. Er moet meer waarde worden gehecht aan het feit dat goedkope rechtstreekse interregionale vluchten vanaf dergelijke luchthavens ervoor zorgen dat de regio met de rest van de EU en de wereld wordt verbonden en daarmee een openbare dienst verlenen.

16. Overheden moeten gericht in bepaalde infrastructuurvoorzieningen en diensten investeren om het economische concurrentievermogen van de regio te vergroten en de burgers daardoor de kans te bieden hun capaciteiten te benutten.

17. Het investeren van overheidsmiddelen om de economische activiteiten evenwichtiger over de EU te spreiden, beantwoordt aan de doelstelling van het regionale beleid van de Commissie om tot een duurzamer ontwikkelingspatroon te komen door de druk van overconcentratie, congestie en knelpunten binnen het vervoerssysteem te verminderen.

18. De rol van overheidsinvesteringen moet kunnen worden afgestemd op het ontwikkelingspeil van de desbetreffende regio en op de prioriteiten op economisch vlak en op het vlak van ruimtelijke ordening die door de betrokken regionale en lokale overheden voor die regio zijn vastgesteld.

Conclusie

19. Het is in het algemeen belang dat het netwerk van regionale luchtvaartdiensten, waaronder vluchten van goedkope maatschappijen, vanaf regionale luchthavens in stand wordt gehouden en verder wordt uitgebouwd. Weloverwogen overheidsinvesteringen kunnen verdere investeringen op gang brengen, waarvan de lokale en regionale economie flink kan profiteren. Indien overheidsinvesteringen echter wegvallen, kunnen goedkope interregionale vliegverbindingen minder goed functioneren als katalysator voor territoriale cohesie en economisch concurrentievermogen. Binnen het investeringskader voor overheidsmiddelen moet daarom voldoende aandacht kunnen uitgaan naar meer algemene doelstellingen als het scheppen van banen, economisch herstel, bestrijding van sociale uitsluiting, milieuprogramma's en regionale en lokale ontwikkelingsprogramma's.

Richtsnoeren inzake overheidssteun

20. De richtsnoeren moeten voldoende duidelijkheid verschaffen over de vraag hoe de Commissie de Europese mededingings- en staatssteunregels zal interpreteren, zodat regionale en lokale overheden weten aan welke regels zij zich moeten houden bij investeringen in de mogelijkheden van regionale luchthavens en goedkope vliegverbindingen om de doelstellingen van het regionale beleid van de Commissie te helpen realiseren.

21. De richtsnoeren moeten in nauw overleg met de vertegenwoordigers van de regionale en lokale overheden worden opgesteld.

22. Het beginsel van regionale diversiteit dient erkend en nageleefd te worden. Het uiteenlopende ontwikkelingspeil van de regio's in de EU moet weerspiegeld worden in de richtsnoeren. Er dient rekening gehouden te worden met de natuurlijke handicaps van de betrokken gebieden, alsook met de mate van ontwikkeling van de overige vervoerswijzen, perifere ligging en afhankelijkheid van grote luchthavens. Regionale en lokale overheden moeten in staat worden gesteld bepaalde infrastructuurvoorzieningen op de luchthaven en bepaalde regionale vliegverbindingen aan te merken als zijnde van regionaal belang, indien deze aansluiten op de specifieke prioriteiten op economisch vlak en op het vlak van ruimtelijke ordening die zij hebben vastgesteld.

23. De richtsnoeren mogen geen strikte, rigide drempels bevatten; de regionale en lokale overheden moeten de voors tegens van de overheidsinvesteringen per geval kunnen bepalen.

24. Duidelijk gesteld moet worden dat overheidsinvesteringen ter ondersteuning van het aanbod van regionale vlieg-

verbindingen toegestaan zijn, mits geen van de maatschappijen wordt uitgesloten van deze investeringen en de bijbehorende criteria van tevoren zijn vastgelegd. Bij de formulering van deze criteria zou rekening moeten worden gehouden met het feit dat nieuwe goedkope interregionale vluchten een katalysatoreffect op investeringen in de regio kunnen sorteren en zo de regionale economie kunnen stimuleren.

25. Overheden moeten de mogelijkheid hebben om een wezenlijk deel van de aanloopkosten van bovengenoemde diensten te subsidiëren. Zij moeten bijvoorbeeld lokale belastingopbrengsten kunnen gebruiken om regionale marketingcampagnes te financieren.

26. Overheden moeten eventueel kunnen investeren in uitbreiding van de luchthaveninfrastructuur, indien dat nodig is om nieuwe regionale luchtvaartdiensten op te zetten.

27. De richtsnoeren mogen niet louter op basis van de beginselen van de markteconomie worden toegepast; er dient rekening gehouden te worden met meer algemene sociale, territoriale en milieu-aspecten van de ontwikkeling van nieuwe regionale vliegverbindingen, waaronder vluchten van goedkope luchtvaartmaatschappijen.

28. De richtsnoeren moeten de ontwikkeling van regionale luchthavens en van interregionale vliegverbindingen als onderdeel van het trans-Europese vervoersnetwerk bevorderen.

29. De richtsnoeren moeten de eis bevatten dat investeringen op grond van de beginselen van een duurzame ontwikkeling gedaan worden, waarbij in de behoeften van de huidige generatie wordt voorzien zonder dat het toekomstige generaties moeilijk wordt gemaakt om in hun behoeften te voorzien.

Brussel, 17 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Meer en betere banen door de modernisering van de sociale bescherming - een omvattende strategie om werk lonend te maken”

(2004/C 318/03)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „Meer en betere banen door de modernisering van de sociale bescherming - een omvattende strategie om werk lonend te maken” (COM(2003) 842 def.);

GEZIEN het besluit van de Commissie van 5 januari 2004 om het Comité van de Regio's hierover, overeenkomstig art. 265, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, te raadplegen;

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 26 september 2003 om de commissie „Economisch en sociaal beleid” met de voorbereidende werkzaamheden te belasten;

GEZIEN het advies van het Comité van de Regio's (CDR 15/2003 fin ⁽¹⁾) over de „Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Inventarisatie van vijf jaar Europese werkgelegenheidsstrategie” (COM(2002) 416 def.) en de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: De toekomst van de Europese werkgelegenheidsstrategie (EWS) - Een strategie voor volledige werkgelegenheid en beter werk voor allen” (COM(2003) 6 def.);

GEZIEN het advies van het Comité van de Regio's (CDR 167/2002 fin ⁽²⁾) over de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Scorebord voor de uitvoering van de agenda voor het sociaal beleid”;

GEZIEN het door de commissie „Economisch en sociaal beleid” op 30 april 2004 goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 94/2004 rev. 1 – rapporteur: de heer Pella, voorzitter van de regionaad van Biella, IT/EVP);

heeft tijdens zijn op 16 en 17 juni 2004 gehouden 55e zitting (vergadering van 16 juni) het volgende advies goedgekeurd.

1. Opmerkingen van het Comité van de Regio's

1.1 Het Comité van de Regio's heeft van meet af aan, ook in eerdere adviezen, zijn waardering uitgesproken voor het in Lissabon op gang gebrachte proces, waarbij de nauwe banden tussen het economisch beleid, het werkgelegenheidsbeleid en het sociaal beleid zijn erkend.

1.2 De Mededeling van de Commissie is een belangrijke stap vooruit op de weg die met de Top van Lissabon is ingeslagen om de sociale dimensie van het Europese beleid te waarborgen.

1.3 Uit het document van de Commissie blijkt de wil om de doelstellingen van de Agenda voor het sociaal beleid te verwezenlijken. Het CvdR heeft zich hierover reeds positief uitgelaten, onder meer ter gelegenheid van de jaarlijkse evaluatie van de met de uitvoering geboekte vooruitgang.

1.4 Het CvdR waardeert de volledigheid van het Commissiedocument, waarmee de problematiek een belangrijke algemene aanpak krijgt.

1.5 Het CvdR waardeert de inspanningen van de Commissie, die verschillende aspecten van sociaal beleid aanpakt en voorstellen uitwerkt die uiteenlopende terreinen bestrijken, met alle mogelijke aspecten die daaraan kleven, en maatregelen uitstippelt die op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau

moeten worden uitgevoerd, om alle Europese burgers een goede levenskwaliteit te garanderen.

1.6 Het CvdR is overtuigd van de noodzaak – die overigens ook in tal van Commissiedocumenten wordt beschreven – dat de meest geschikte middelen in gereedheid moeten worden gebracht om het Europese werkgelegenheidspotentieel, dat zeer groot is, te benutten.

1.7 Het CvdR erkent en onderstreept de toegevoegde waarde voor de kwaliteit van het bestaan van iedere burger, die wordt gevormd door de mogelijkheid om een baan te vinden die vanuit zowel economisch als beroepsoogpunt voldoening schenkt.

1.8 Het CvdR is er bijzonder mee ingenomen dat het begrip „sociale bescherming” in de Mededeling niet wordt opgevat als een systeem dat in de plaats komt van de eigen verantwoordelijkheid van eenieder om een hoge levenskwaliteit na te streven, maar als een ondersteuning die de individuele burger kan helpen meer zelfvertrouwen te krijgen, en waarmee toereikende sociale omstandigheden worden gecreëerd waardoor hij/zij zich ten volle Europeaan gaat voelen, en wordt voorkómen dat hij/zij in een permanente staat van armoede en sociale uitsluiting vervalt.

⁽¹⁾ PB C 244 van 10 oktober 2003, blz. 46

⁽²⁾ PB C 66 van 19 maart 2003, blz. 1

1.9 Het CvdR onderstreept net als de Commissie dat het zaak is de armoede en sociale uitsluiting van de zwakste bevolkingsgroepen te voorkómen door doeltreffende maatregelen te treffen op het stuk van preventie en revalidatie.

1.10 Het is het met de Commissie eens dat de dienstverlening aan individuele burgers door lokale en regionale overheden - zoals opvang en sociale educatie ten behoeve van minderjarigen en hulp en bescherming ten behoeve van ouderen, gehandicapten, enz. - van fundamenteel belang is om de Europese burger de mogelijkheid te geven voldoening te halen uit zijn of haar werk.

1.11 Het CvdR waardeert met name het gewicht dat wordt gegeven aan de noodzaak om de dienstverlening aan ouderen uit te breiden, en acht het bovendien wenselijk te onderstrepen dat deze dienstverlening niet alleen de vorm moet hebben van opvang buiten het gezin, omdat op grond van de ervaringen op lokaal en regionaal niveau is gebleken dat de nuttigste diensten waarmee het welzijn van ouderen en hun gezin het beste kan worden gewaarborgd, zoveel mogelijk thuis worden verleend.

1.12 Het CvdR heeft nota genomen van de reden waarom in het document geen melding wordt gemaakt van de kandidaat-lidstaten: de Commissie heeft zich voor de opstelling van dit document gebaseerd op speciale vragenlijsten die zij ook aan de kandidaat-lidstaten heeft toegestuurd, maar zij hebben deze niet volledig beantwoord zodat hun antwoorden ook niet konden worden meegenomen in de beoordeling van de verschillende werkgelegenheidsstrategieën.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Met betrekking tot de door de Commissie besproken revalidatiemaatregelen die de herintreding op de arbeidsmarkt van risicogroepen, zoals invaliden, moeten bevorderen, merkt het CvdR op dat de maatregelen van zuiver sociale aard zijn, en niet alleen van medische aard, zoals de Commissie lijkt te bedoelen in haar Mededeling. In veel gevallen wordt de herintreding op de arbeidsmarkt niet alleen bemoeilijkt door medische redenen of objectieve fysieke belemmeringen, maar ook door redenen van materiële, psychologische, relationele en sociale aard. De Commissie zou met meer nadruk, en niet alleen in de conclusies, moeten hameren op de rol die voor lokale en regionale overheden is weggelegd bij de uitvoering van breder opgezette sociale en steunmaatregelen, die uiteraard verband dienen te houden met revalidatiemaatregelen in de medische zin van de term, welke vooral op nationaal niveau dienen te worden uitgevoerd.

2.2 Net als in eerdere adviezen wijst het CvdR erop dat de maatregelen op het stuk van de sociale bescherming moeten worden gestroomlijnd en gesynchroniseerd met de maatregelen van economisch en werkgelegenheidsbeleid. Er moet steeds worden voorzien in een raadpleging en een grote betrokkenheid van de lokale en regionale overheden, die immers het dichtst bij de zwakste groepen van de bevolking staan.

2.3 Het CvdR dringt er bij de Commissie op aan, de rol van NGO's meer te benadrukken; zij worden in de Mededeling niet genoemd, maar zijn onmisbare medewerkers van de lokale en regionale overheden om concrete oplossingen aan te dragen voor problemen van sociale aard. Zo bieden zij burgers die buiten de boot dreigen te vallen vaak kansen om ervaring op te doen op de arbeidsmarkt, soms ook binnen de lokale en regionale overheden zelf.

2.4 Het CvdR beveelt de Commissie aan om de belangrijkste punten waarop de modernisering van de sociale bescherming moet zijn gebaseerd, die in onderhavige Mededeling worden beschreven en die door de Europese Raad zijn erkend, nooit uit het oog te verliezen. Dat zijn: arbeidskwaliteit, bescherming van de pensioenstelsels, sociale integratie en bescherming van de gezondheid.

2.5 In het derde verslag over de economische en sociale samenhang van 18 februari 2004 wijst de Europese Commissie erop dat bijzondere geografische of natuurlijke handicaps de ontwikkelingsproblemen kunnen versterken, met name in de ultraperifere regio's van de Unie en op eilanden. Zij moet deze handicaps bestrijden door voor eilanden en ultraperifere regio's stimulerende maatregelen – bijv. op het gebied van onderwijs – te ondersteunen of te nemen en deze regio's te helpen de sociale bescherming te moderniseren en meer en betere banen te scheppen voor hun eigen burgers, met name mensen die moeite hebben een baan te vinden ver weg van hun geboorteplaats.

2.6 Het CvdR is er nog steeds van overtuigd dat een democratisch en transparant Europa dat dichter bij de burgers staat, een sterkere betrokkenheid van de lokale en regionale overheden en van de organisaties van het maatschappelijk middenveld en NGO's bij het ontwerpen, uitvoeren en beoordelen van het economisch, sociaal en werkgelegenheidsbeleid vereist.

2.7 Het CvdR herhaalt in dat verband de opmerkingen in zijn advies (CDR 15/2003) over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: „Inventarisatie van vijf jaar Europese werkgelegenheidsstrategie” (COM(2002) 416 def.) en de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: „De toekomst van de Europese werkgelegenheidsstrategie (EWS) - Een strategie voor volledige werkgelegenheid en beter werk voor allen” (COM(2003) 6 def.), namelijk:

— dat regionale en lokale overheden een belangrijke rol spelen bij het verlenen van diensten die bijdragen tot de werkgelegenheid (op het gebied van sociale bescherming, opleiding en onderwijs), bij het ontwikkelen van plaatselijke arbeidsmarkten en nieuwe arbeidsplaatsen en bij het zelf verschaffen van werk;

- dat zij in belangrijke mate bijdragen tot de mogelijkheden die jongeren, vrouwen, immigranten en ouderen hebben inzake de toegang tot de arbeidsmarkt, en dat zij een grote rol spelen bij het bevorderen van gelijke kansen op de arbeidsmarkt;
- dat hun rol vaak cruciaal is als het gaat om de integratie van groepen die buiten de arbeidsmarkt staan;
- dat een hoge mate van activiteit ook een van de centrale doelstellingen is van het plaatselijke ontwikkelingsbeleid, en een fundamentele voorwaarde voor de instandhouding van de dienstverlening;
- dat partnerschappen tussen openbare sector, bedrijfsleven, actoren van de sociale economie en particuliere organisaties een bijzondere rol hebben bij het genereren van nieuw sociaal kapitaal en het ontstaan van nieuwe ondernemingen en arbeidsplaatsen, en dat zij de arbeidsmarkt dus aantrekkelijker maken, ook voor die burgers die hiervan dreigen te worden uitgesloten.

2.8 Het CvdR dringt er bij de Commissie op aan om in alle Mededelingen die verband houden met de flexibiliteit op de arbeidsmarkt, duidelijk te benadrukken dat werknemers die besluiten hun loopbaan een andere wending te geven, daarbij

moeten worden gesteund. Zonder adequate maatregelen inzake sociale bescherming loopt ook de flexibiliteit van de arbeidsmarkt gevaar, die als gevolg van de mondialisering juist zo onmisbaar is geworden.

2.9 Economische basiszekerheid is belangrijk voor werknemers met lage lonen en werknemers die taken op (middel)hoog niveau uitvoeren. Bovendien moet er speciale ondersteuning komen voor onderwijs en voor de opwaardering van hun beroepsmatige capaciteiten.

2.10 Het CvdR wijst erop dat werkgevers moeten worden betrokken bij de systemen voor sociale bescherming, met name ook de financiële maatregelen, omdat zij een beter zicht hebben op specifieke situaties en dus beter in staat zijn maatregelen te treffen die bijvoorbeeld zijn gericht op herintreding van invalide werknemers, door hen eventueel te helpen een nieuwe functie te vinden binnen dezelfde of een andere onderneming.

2.11 Het CvdR beveelt aan dat alle mogelijke maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat, met behoud van de wetgevingsautonomie van de lidstaten inzake sociaal beleid, de EU-lidstaten zich bewust worden van het belang van de in de conclusies van de Mededeling voorgestelde richtsnoeren, en van de strategische rol van de lokale en regionale overheden.

Brussel, 16 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's tot vaststelling van de richtsnoeren voor de tweede ronde van het communautair initiatief EQUAL betreffende transnationale samenwerking ter bevordering van nieuwe middelen voor de bestrijding van alle vormen van discriminatie en ongelijkheden in verband met de arbeidsmarkt „Vrij verkeer van goede ideeën”

(2004/C 318/04)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's tot vaststelling van de richtsnoeren voor de tweede ronde van het communautair initiatief EQUAL betreffende transnationale samenwerking ter bevordering van nieuwe middelen voor de bestrijding van alle vormen van discriminatie en ongelijkheden in verband met de arbeidsmarkt - „Vrij verkeer van goede ideeën” (COM(2003) 840 def.),

GEZIEN het op 5 januari 2004 genomen besluit van de Europese Commissie om het CvdR, overeenkomstig de eerste alinea van art. 265 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, over dit onderwerp te raadplegen,

GEZIEN het van 6 november 2003 daterende besluit van zijn voorzitter om de commissie „Economisch en sociaal beleid” met het opstellen van een advies over dit onderwerp te belasten,

GEZIEN het op 30 april 2004 door zijn commissie „Economisch en sociaal beleid” goedgekeurde ontwerp-advies (CDR 96/2004 rev. 1; rapporteur: de heer MOORE, gemeenteraadslid van Sheffield, UK/ELDR),

heeft tijdens zijn op 16 en 17 juni 2004 gehouden 55e zitting (vergadering van 16 juni) onderstaand advies met algemene stemmen goedgekeurd.

1. Opmerkingen van het Comité van de Regio's

1.1 Het EQUAL-initiatief is een van de belangrijkste instrumenten op sociaal en werkgelegenheidsgebied waarmee innovatief onderzoek kan worden aangewakkerd en kennis hierover verspreid.

1.2 De lokale overheden hebben al vanaf de start van het EQUAL-initiatief hun volle medewerking daaraan verleend, omdat dit initiatief ruime mogelijkheden biedt om op lokaal en regionaal niveau het sociaal en werkgelegenheidsbeleid te verbeteren en verder te ontwikkelen. De lokale en regionale overheden zijn verder zeer te spreken over de in het EQUAL-initiatief gevolgde partnerschapsbenadering, die aansluit op de beginselen van goed bestuur.

1.3 De mainstreaming van vernieuwende technologieën en de ontwikkeling van praktijkgerichte werkmethoden en blijvende vaardigheden zouden essentiële doelstellingen moeten zijn. De resultaten van het initiatief zouden niet los van het mainstreamingsproces mogen worden gezien, maar juist daaraan moeten worden gekoppeld om er nieuwe aspecten in te betrekken en de doeltreffendheid ervan te vergroten. De lokale en regionale overheden kunnen helpen om nieuwe werkmethoden ingang te doen vinden in stelsels van lokale dienstverlening en lokale beleidsnetwerken.

1.4 Het Roma-vraagstuk is bijzonder relevant en van groot belang voor de lokale en regionale overheden. Na de uitbreiding zullen de Roma nl. de grootste afzonderlijke etnische minderheid in de EU vormen. Hoewel ze al 700 jaar binnen de grenzen van de toekomstige EU wonen, worden ze van alle

Europese burgers naar alle waarschijnlijkheid het meest gediscrimineerd. Voor de lokale en regionale overheden is er een doorslaggevende rol weggelegd bij de aanpak van de problemen waar de Roma mee te maken hebben, iets wat door vertegenwoordigers van Europese Roma-organisaties wordt erkend.

1.5 Daarnaast verdient vrouwen- en kinderhandel alle aandacht. Ook hier is een doorslaggevende rol weggelegd voor de lokale en regionale overheden, omdat zij de aangewezen instanties zijn om het welzijn van plaatselijke gemeenschappen als geheel te vergroten en oplossingen te bieden voor de humane en sociale gevolgen van mensenhandel en in dat verband de seksindustrie (bijv. maatregelen in het kader van slachtofferhulp en misdaadpreventie). Zij moeten daartoe dan ook de benodigde (financiële) middelen toegewezen krijgen.

1.6 De lokale en regionale overheden moeten worden beschouwd als belangrijke partners bij de uitvoering van het EQUAL-initiatief en de mainstreaming van de resultaten daarvan.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 De invoering van een bevestigingsstap voor actie 2 is positief. De activiteiten in het kader van actie 3 (verspreiding en mainstreaming) zouden op dezelfde manier kunnen worden geïntegreerd om financieringsproblemen te helpen oplossen, aangezien deze activiteiten op zich vaak niet datgene opleveren waar financiers in het algemeen naar op zoek zijn (d.w.z. rechtstreekse ondersteuning van de begunstigten).

2.2 Het is goed dat nu de kans wordt geboden om partnerschappen uit te bouwen zodat met de toetredingslanden kan worden samengewerkt. In de eerste ronde van het EQUAL-initiatief stonden financiële bepalingen dit soort mogelijkheden soms in de weg.

2.3 Als ontwikkelingspartnerschappen meer gaan experimenteren op het gebied van de bescherming tegen werkloosheid, arbeidskwaliteit en het direct scheppen van banen, zouden zij moeten worden aangespoord om daarbij te kijken naar opgedane ervaringen en goede praktijkvoorbeelden uit de eerste ronde van het EQUAL-initiatief en dan m.n. naar de lessen die kunnen worden getrokken uit werkmethoden die geen succes waren.

2.4 Het is zeer belangrijk werknemers langer aan het werk te houden. Dat de Commissie dit nu ook erkent, valt toe te juichen, niet alleen in het licht van de vergrijzing in het algemeen, maar ook omdat in gebieden waar de zware industrie vroeger domineerde, aanzienlijke aantallen oudere werknemers zich (hebben) moeten laten omscholen om werk in de dienstensector of in andere bedrijfstakken te vinden.

2.5 Het is van groot belang te erkennen dat het lastig is werkgevers over te halen om diversiteit te bevorderen. In dit verband kan echter veel lering worden getrokken uit de positieve ervaringen die tijdens de eerste ronde van het EQUAL-initiatief in de lidstaten zijn opgedaan.

2.6 Het is een goede zaak dat steun zal worden verleend voor de aanpak van het Roma-vraagstuk en mensenhandel en voor hulp aan de slachtoffers daarvan. De nieuwe uitdagingen die in de EU uit deze en andere problemen voortvloeien, moeten op het juiste niveau - d.w.z. lokaal, regionaal en/of nationaal - worden aangepakt. Dat mag echter niet ten koste gaan van de evt. noodzakelijke aandacht voor andere bevolkingsgroepen.

2.7 Het is essentieel dat alle lidstaten zich aan hetzelfde tijdschema houden, zodat het eenvoudiger wordt op het juiste moment transnationale partnerschappen op te richten en die

uit het oogpunt van effectiviteit op hetzelfde tijdstip van start te laten gaan. Hiervan was in de eerste ronde van het EQUAL-initiatief geen sprake. Daarom stemt het tot tevredenheid dat de Commissie opnieuw hierop heeft gewezen.

2.8 De kans die wordt geboden om in de tweede ronde van het EQUAL-initiatief voort te bouwen op de activiteiten van de thematische netwerkgroepen op nationaal en Europees niveau moet worden verwelkomd. Het CvdR gaat ervan uit dat dit extra voordelen en een grotere impact zal opleveren. In de eerste ronde werd slechts langzamerhand invulling gegeven aan het concept „thematische netwerkgroepen”. In dit verband ziet het CvdR een belangrijke rol weggelegd voor de beheersautoriteiten. Zij zouden ontwikkelingspartnerschappen moeten aanmoedigen om aan dit soort groepen deel te nemen en ook actief moeten zoeken naar belangrijke personen en beleidsvraagstukken die kunnen bijdragen aan een zo groot mogelijke impact van de door de partnerschappen aangevatte werkzaamheden. Voorts zou nauwer moeten worden samengewerkt tussen de thematische netwerkgroepen die in het kader van de Europese werkgelegenheidsstrategie en het EU-beleid voor sociale integratie de nationale en Europese verslagen opstellen. Een en ander zou de mainstreaming (die volgens de Commissie een „uitdaging” vormt) ten goede komen.

2.9 De voorstellen t.a.v. mainstreaming zijn op zijn plaats, aangezien er daarmee voor wordt gezorgd dat beleidsmakers en zij die zich bezighouden met doelstelling 1-, 2- en 3-programma's, input van het EQUAL-initiatief ontvangen. Hier zouden op formele basis thematische netwerkgroepen bij moeten worden betrokken.

2.10 Ten slotte is het van belang dat de voordelen van transnationale activiteiten op werkgelegenheidsgebied na 2006 niet verloren gaan. Daarom zou in de Commissievoorstellen m.b.t. de ESF-programma's, die de huidige moeten gaan vervangen, (evenals in het regionale EFRO-programma) een transnationaal luik moeten worden opgenomen.

Brussel, 16 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de bevordering van coöperatieve vennootschappen in Europa

(2004/C 318/05)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GELET OP de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de bevordering van coöperatieve vennootschappen in Europa (COM(2004) 18 def.);

GELET OP het besluit van de Europese Commissie van 23 februari 2004 om het Comité, overeenkomstig art. 265 van het EG-Verdrag, te raadplegen over dit onderwerp;

GELET OP het besluit van zijn voorzitter van 19 juni 2004 om de commissie „Economisch en sociaal beleid” te belasten met de desbetreffende voorbereidende werkzaamheden;

GELET OP zijn ontwerpadvies (CDR 97/2004 rev. 1), dat op 30 april 2004 werd goedgekeurd door de commissie „Economisch en sociaal beleid” (rapporteur: mevrouw Pellinen, voorzitter van de gemeenteraad van Haukipudas en lid van de regioraad van Pohjois-Pohjanmaa, FI/PSE);

OVERWEGENDE dat in het ondernemingen- en ondernemersbeleid van de EU en de openbare dienstverlening op het gebied van bedrijfsondersteuning niet voldoende aandacht is geschonken aan coöperatieve bedrijfsvormen, met name waar het gaat om het oprichten van coöperaties in nieuw opkomende sectoren;

OVERWEGENDE dat het voor het verwezenlijken van de Lissabon-doelstellingen noodzakelijk is alle mogelijke vormen van ondernemen op basis van gelijkwaardigheid te bevorderen en te steunen, en

OVERWEGENDE dat coöperaties niet weg te denken zijn uit de Europese samenleving en een belangrijke rol spelen bij het oplossen van tal van economische en sociale problemen binnen de EU,

heeft tijdens zijn 55e zitting van 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 16 juni) het volgende advies uitgebracht:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

1.1 is ingenomen met onderhavige mededeling van de Commissie over de bevordering van coöperaties in Europa, die is bedoeld om deze vorm van ondernemen in heel Europa te stimuleren. Met haar document wil de Commissie meer bekendheid geven aan het coöperatief ondernemen en het inzicht in de wezenlijke kenmerken ervan vergroten. De doelstellingen van de EU zullen gemakkelijker te verwezenlijken zijn als algemeen bekend is hoe coöperatieve vennootschappen functioneren, als de wet- en regelgeving op dit gebied wordt gehandhaafd en verder ontwikkeld en als de positie en de rol van coöperaties worden versterkt;

1.2 schaaft zich achter de Commissie, die gelooft in de mogelijkheden van coöperatieve vennootschappen bij het ontwikkelen van samenwerking tussen middelgrote en kleine ondernemingen, bij het verbeteren van de marktpositie van deze ondernemingen en bij het verlenen van kwalitatief hoogstaande diensten aan hun leden/cliënten, zeker op het gebied van de persoonlijke dienstverlening (gezondheidszorg, sociale bescherming, welzijnswerk e.d.). Bij het opbouwen van de kennismaatschappij kunnen ook werknemerscoöperaties (waarin werknemers zelf de eigenaars zijn) een positieve rol spelen;

1.3 hecht er belang aan dat de Commissie zoekt naar middelen om meer enthousiasme te kweken bij middelgrote en kleine bedrijven voor het gebruik van de coöperatieve vennootschapsvorm als middel om gemeenschappelijke transacties tot stand te brengen of groepen van ondernemingen te vormen, en dat ze deze bedrijven hiertoe meer mogelijkheden wil bieden;

1.4 vindt het belangrijk dat er een gestructureerde uitwisseling van informatie op touw wordt gezet, dat gezocht wordt naar goede praktijken van projecten op het gebied van coöperatieve ondernemingsvormen in het MKB, en dat hieraan bekendheid wordt gegeven;

1.5 is er voorstander van dat naar middelen wordt gezocht om nauwkeuriger statistische gegevens over coöperatieve vennootschappen te verkrijgen;

1.6 benadrukt het belang van de aanwezigheid van coöperaties in programma's op het gebied van opvoeding, onderwijs, levenslang leren en e-learning. Universiteiten en instellingen voor middelbaar onderwijs moeten worden aangemoedigd om cursussen te organiseren voor directieleden van coöperaties;

1.7 acht het van prioritair belang dat goede praktijken op het gebied van openbare bedrijfsondersteunende diensten worden opgespoord en verspreid;

1.8 vraagt speciale aandacht voor de financiering van coöperaties. Nagegaan moet worden of er een mogelijkheid bestaat te verwijzen naar het gebruik van middelen uit het Europees Investeringsfonds ten bate van coöperaties, waarbij vooral kan worden gedacht aan de middelen die worden uitgetrokken voor het meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap, met name het midden- en kleinbedrijf („Multiannual programme for Enterprise and Entrepreneurship and in particular for small and medium-sized enterprises”). Daarnaast moet ernaar worden gestreefd coöperaties volledig toegang te geven tot de communautaire programma's en tot alle informatie hierover;

1.9 steunt het voornemen van de Commissie om onderzoek te verrichten naar beleidsvormen, goede werkwijzen en wettelijke voorschriften inzake sociale coöperaties;

1.10 stelt zich op achter het plan van de Commissie om in de lidstaten overlegprocedures te starten inzake de toepassing van de verordening betreffende de Europese Coöperatieve Vennootschap en de betreffende richtlijn;

1.11 steunt de activiteiten van de Commissie om samen met de lidstaten een regelgevingskader voor coöperaties te ontwikkelen;

1.12 staat achter het streven om met het oog op nieuwe regelgeving „modelwetten” op te stellen;

1.13 acht het van belang dat een van de belangrijkste criteria bij het beoordelen van regels voor Europese coöperatieve vennootschappen de noodzaak van vereenvoudiging van deze regels is; overal waar dit maar enigszins mogelijk is, moet aanvaarding van gemeenschappelijke Europese regels worden voorgesteld;

1.14 benadrukt de belangrijke rol van coöperaties bij het tot ontwikkeling brengen van de landbouw in de nieuwe lidstaten, want deze stimuleren samenwerking bij projecten die door landbouwbedrijven worden opgezet, bij het op de markt brengen van producten en bij de ontwikkeling van de productie;

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

2.1 doet een beroep op de Commissie en de lidstaten, op korte termijn na te gaan welke mogelijkheden er zijn voor het lanceren en financieren van projecten van verschillende belangengroeperingen, bedoeld om vertegenwoordigers van de overheid en het bedrijfsleven meer inzicht te verschaffen in de mogelijkheden voor het oprichten van een onderneming of een groep kleinere ondernemingen op coöperatieve grondslag;

2.2 acht het van belang dat de Commissie nagaat of het mogelijk is een gestructureerde uitwisseling van gegevens en ervaringen op te zetten, en goede praktijken op het gebied van transacties door coöperaties op te sporen. Ook moet de Commissie in samenwerking met de lidstaten en de diverse belangengroeperingen onderzoeken in hoeverre er behoefte bestaat aan een benchmarking van het nationale beleid en de nationale praktijk;

2.3 staat achter experimenten met satellietrekeningen en andere steekproefmethoden om de nodige statistische gegevens over coöperaties in Europa te verkrijgen;

2.4 vindt het belangrijk dat aandacht wordt besteed aan de aanwezigheid en de rol van coöperaties in programma's op het

gebied van levenslang leren, onderwijs, opvoeding, e-learning e.d., met name in internationale projecten en internationale netwerken van deskundigen die bijdragen tot de ontwikkeling van goede praktijken in innovatieve sectoren;

2.5 wijst erop hoe belangrijk het is dat goede gebruiken op het gebied van openbare bedrijfsondersteunende dienstverlening aan coöperaties worden opgespoord en dat deze ingang vinden in de door de overheid gebruikte stelsels voor zakelijke dienstverlening;

2.6 acht het van belang dat snel wordt nagegaan of het mogelijk is een speciale verwijzing naar coöperaties op te nemen in het Europese Investeringsfonds onder de middelen voor het meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap, met name kleine en middelgrote bedrijven; er moet voor worden gezorgd dat coöperaties kunnen profiteren van communautaire programma's en volledig toegang krijgen tot alle informatie hierover;

2.7 schaaft zich achter het voornemen van de Commissie om onderzoek te verrichten naar beleidsvormen, goede werkwijzen en wettelijke voorschriften inzake sociale coöperaties, en meer in het algemeen naar het sociale belang van coöperaties en hun bijdrage tot de Europese werkgelegenheid, en om hierover verslag uit te brengen aan de Europese instellingen;

2.8 beveelt de Commissie aan op korte termijn in contact te treden met de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het ten uitvoer leggen van de regelgeving betreffende de Europese Coöperatieve Vennootschap. Er dient vooral te worden gesproken over terreinen waarop nationale maatregelen onontbeerlijk zijn, alsmede over het naleven van nationale wetgeving;

2.9 benadrukt het belang van actieve samenwerking met de autoriteiten in vooral de nieuwe lidstaten ter verbetering van het regelgevingkader voor coöperatieve vennootschappen. De Commissie zou ook moeten verlangen dat de lidstaten haar en de andere lidstaten vooraf op de hoogte stellen van veranderingen die men voornemens is aan te brengen in de regels betreffende coöperaties, zowel in de fase van voorbereiding als voorafgaande aan de goedkeuring van nieuwe wetgeving;

2.10 heeft er waardering voor dat de Commissie de nationale en Europese belangenorganisaties oproept met initiatieven en ontwerpen voor „modelwetten” te komen, en dat ze zich bereid verklaart mee te helpen met het opstellen ervan;

2.11 verzoekt de Commissie actief toe te zien op de toepassing van de regels t.a.v. de Europese Coöperatieve Vennootschap en in kaart te brengen op welke gebieden behoefte bestaat aan veranderingen; dan kunnen deze regels vijf jaar nadat ze in werking zijn getreden, eventueel worden vereenvoudigd en verbeterd;

2.12 vindt het belangrijk dat de Commissie ervoor zorgt dat via de communautaire initiatieven daadwerkelijk profijt wordt getrokken van de bijdrage die coöperaties en andere sociale ondernemingen leveren aan de ontwikkeling van de landbouw;

2.13 beklemtoont dat de Commissie en de regeringen van de lidstaten de mogelijkheden zouden moeten onderzoeken om coöperaties belastingvoordelen te bieden op grond van hun positieve regionale en sociale rol. Voorwaarde is evenwel dat daarbij terdege rekening wordt gehouden met de oorspronkelijke beginselen die aan coöperaties ten grondslag liggen, nl. democratie, solidariteit en het rechtstreeks vervullen van ondernemerstaken door de leden, die zowel werknemers als consumenten kunnen zijn.

2.14 vraagt aandacht voor de mogelijkheden die coöperatieve vennootschappen bieden voor het ontwikkelen van de plaatselijke economie en voor het ontstaan van nieuwe innoverende werkgelegenheidsvormen op regionaal en lokaal niveau;

2.15 dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan actief de oprichting van coöperatieve ondernemingen (met name voor de verkoop) te bevorderen bij nieuwe vormen van landbouw- en plattelandsactiviteiten, zoals organische landbouw, aquacultuur enz. Gedacht kan worden aan maatregelen op het vlak van opleiding, faciliteiten, juridisch advies en registratie van de deelnemers;

2.16 roept gemeenten en regio's op in hun economische beleid meer plaats in te ruimen voor coöperatieve bedrijfsvormen;

2.17 herinnert eraan dat coöperatieve ondernemingen nieuwe kansen bieden voor verbetering van de werkgelegenheid, de productie van diensten en het herstel van de economie in perifere en kapitaalarme regio's.

Brussel, 16 juni 2004

*De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB*

Advies van het Comité van de Regio's over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten”

(2004/C 318/06)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten”, COM(2003) 739 definitief – 2003/0300 (COD);

GEZIEN het besluit van de Raad van 23 januari 2004 om het Comité overeenkomstig artikel 175 van het EG-Verdrag te raadplegen;

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 4 november 2002 om de commissie „Duurzame ontwikkeling” met de voorbereiding van dit advies te belasten;

GELET OP de beschikking van de Raad van 25 april 2002 betreffende de goedkeuring, namens de Europese Gemeenschap, van het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering en de gezamenlijke nakoming van de in dat kader aangegane verplichtingen (2002/358/EG) ⁽¹⁾;

GELET OP de beschikking van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 betreffende een bewakingssysteem voor de uitstoot van broeikasgassen in de Gemeenschap en de uitvoering van het Protocol van Kyoto (280/2004/EG) ⁽²⁾;

GELET OP Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit ⁽³⁾;

⁽¹⁾ PB L 130 van 15.05.2002, blz. 1

⁽²⁾ PB L 49 van 19.02.2004, blz. 1

⁽³⁾ PB L 27 van 30.01.1997, blz. 20

GEZIEN zijn adviezen van 18 september 1997 over het thema „Klimaatveranderingen en energie” - CDR 104/1997 fin ⁽¹⁾- en van 14 maart 2002 over het „Voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende de goedkeuring, namens de Europese Gemeenschap, van het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering en de gezamenlijke nakoming van de in dat kader aangegane verplichtingen” - CDR 458/2001 fin ⁽²⁾;

GEZIEN zijn advies over de mededeling van de Commissie over het zesde milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap „Milieu 2010: Onze toekomst, onze keuze”, en het „Voorstel voor een Besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap voor 2001-2010”, KOM(2001) 31 def. – CDR 36/2001 fin ⁽³⁾;

overwegende hetgeen volgt:

1. verhoging van de energie-efficiëntie bij het eindverbruik is essentieel met het oog op de bescherming van het milieu, de vermindering van de vraag naar energie en de verwezenlijking van de Kyoto-doelstellingen; verdere ontwikkeling van een markt voor energie-efficiëntie bij het eindverbruik en energiediensten zal daaraan een belangrijke bijdrage leveren;
2. de regionale en lokale overheden in Europa nemen al jarenlang het voortouw op het gebied van energiebesparing, zoals bij het gebruik van duurzame energie en het testen van intelligente energiesystemen;
3. vele regionale en lokale overheden in Europa hebben zichzelf verplicht de Kyoto-doelstellingen te realiseren;
4. dat energiebesparing noodzakelijk is, moet eerst tot de burgers doordringen, en de regionale en lokale overheden kunnen daaraan als bestuurslaag die het dichtst bij de bevolking staat hun bijdrage leveren; de Europese Unie dient hun daartoe de nodige ruimte te geven;

GEZIEN zijn ontwerpadvies (CDR 92/2004), dat op 3 mei 2004 door de commissie „Duurzame ontwikkeling” is goedgekeurd (rapporteur: de heer SINNER, minister van Europese zaken en regionale betrekkingen van de Vrijstaat Beieren (DE/EVP));

heeft tijdens zijn 55e zitting op 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 17 juni) het volgende advies uitgebracht:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

1.1 De Europese Commissie stelt terecht dat een efficiënter eindverbruik van energie een belangrijk doel is. Het Comité is dan ook verheugd dat de Commissie de markt voor eind-energie-efficiëntie en energiediensten wil helpen ontwikkelen. Ook het Comité acht het namelijk noodzakelijk dat de markt voor energiediensten en energie-efficiëntie wordt versterkt.

1.2 De voorgestelde richtlijn is in principe een goede manier om deze doelstellingen te realiseren.

1.3 Het Comité blijft het doel om het klimaat te beschermen en de daaruit voortvloeiende reductieverplichting onverkort steunen. Ook in de lidstaten, regio's en gemeenten worden al tal van maatregelen getroffen om deze verplichting na te komen (bijv. de Duitse energiebesparingwet, die op 1 april door het Duitse parlement is goedgekeurd). Daartoe horen ook inspanningen om de efficiëntie van alle vormen van energieverbruik te verbeteren.

1.4 Maatregelen om de energie-efficiëntie te verhogen, zoals energiebesparing door eindverbruikers en het aanbod van energiediensten, bieden veelbelovende vooruitzichten, vooral wanneer gebruik gemaakt wordt van marktconforme middelen. zouden moeten worden afgestemd op de geliberaliseerde ener-

giemarkt. Daarbij moet de openbare dienstverlening wel de eerste prioriteit blijven, zodat taken op het vlak van kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid kunnen worden vervuld.

1.5 Het staat buiten kijf dat er goede randvoorwaarden moeten komen, wil de energie-efficiëntie bij eindverbruikers fors toenemen. Dit kan het beste gebeuren door de vraag naar adequate technieken en procedures aan te moedigen. Het voorstel om in plaats hiervan de bedrijven tot het aanbieden van bepaalde diensten te verplichten, kan problemen opleveren, omdat zij dan voorraden moeten aanhouden, terwijl niemand tot kopen verplicht is. Dit zal uiteindelijk tot een hogere consumentenprijs leiden.

1.6 De voorgestelde richtlijn is op sommige punten in strijd met het bestaande marktsysteem, omdat voorbij wordt gegaan aan essentiële structuren van de interne markt voor energie. Zo worden lidstaten verplicht ervoor te zorgen dat detailhandelaars of distributeurs hun klanten in alle eindverbruiksectoren deels gratis energiediensten en energie-efficiëntiemaatregelen aanbieden. In een open markt is het aanbod echter nauwelijks te sturen. Bovendien zijn de betrokken marktdeelnemers, zoals distributiebedrijven die „unbundled” zijn en detailhandelaars die nieuw zijn op de markt, te verschillend om aan dezelfde of vergelijkbare regels onderworpen te worden.

⁽¹⁾ PB C 379 van 15.12.1997, blz. 11

⁽²⁾ PB C 192 van 12.08.2002, blz. 59

⁽³⁾ PB C 357 van 14.12.2001, blz. 44.

1.7 De verplichting voor de netwerkexploitanten om energiediensten aan de eindverbruikers aan te bieden en te leveren, vormt een schending van de internemarktrichtlijn.

1.8 De invoering van nieuwe ambtelijke structuren voor de voorziene toezicht- en controleverplichtingen, die aanzienlijke inspanningen zullen vergen, is slechts tot op zekere hoogte geschikt om de energie-efficiëntie te verhogen en de ontwikkeling van een markt voor eindenergie-efficiëntie en energiediensten te bevorderen. De lidstaten zouden de mogelijkheid moeten krijgen bestaande lichamen met die verplichtingen te belasten. Volgens de richtlijn mogen de kosten van de energiebesparingsmaatregelen niet hoger zijn dan de baten. Aangezien het echter onduidelijk is hoe een dergelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd moet worden, is dit een loze stelling, met als gevolg dat het in de praktijk kan voorkomen dat de kosten in geen enkele verhouding meer komen te staan tot de baten. Gevreesd moet worden dat deze kosten op grond van artikel 10, sub b) via de distributietarieven aan de eindgebruikers worden doorberekend.

1.9 Het invoeren van een uniforme streefwaarde van 1 % voor alle lidstaten mag niet leiden tot concurrentiedistorsies; lidstaten met een zeer efficiënt energieverbruik kunnen verdere verbeteringen immers alleen nog tegen relatief hoge kosten doorvoeren. Lidstaten moeten de garantie krijgen dat de inspanningen die zij in het verleden hebben gedaan, voldoende meetellen. Bij het in aanmerking nemen van de energiebesparingsmaatregelen die de lidstaten sinds 1991 hebben getroffen, overeenkomstig bijlage 1 van het voorstel, moet ervoor gezorgd worden dat de concurrentie niet wordt scheefgetrokken. Daarnaast vindt het Comité dat de overheden niet onevenredig belast mogen worden en dringt het aan op een gelijke behandeling van publieke en private sector.

1.10 Maatregelen als de invoering van een uniforme streefwaarde, nieuwe bureaucratische toezichtprocedures en verplichte markten voor energiediensten, vormen een qua omvang en intensiteit verregaande ingreep in het energiebeleid van de lidstaten.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité acht de beoogde richtlijn zeer wenselijk, maar roept de Commissie wel op, haar voorstel op bepaalde essentiële punten te herzien. Doel daarvan is in de eerste plaats, de vraag naar energiediensten door informatie, advies en steun te stimuleren. In dit verband zou er een Europese voorlichtingscampagne moeten komen om de mensen meer bewust te maken van de milieuvoordelen van energiebesparingen.

2.2 Het Comité verzoekt de Commissie het subsidiariteitsbeginsel in zoverre na te leven dat de lidstaten, regio's en gemeenten ook in de toekomst zelf verantwoordelijk blijven voor het kwalificeren, certificeren of accrediteren van aanbieders van energiediensten, het toezicht op energie-audits en op de markt voor energiediensten, het opstellen van energie-efficiëntieprogramma's en het creëren van financieringsmogelijkheden waarop toezicht wordt gehouden door de overheid.

2.3 De voorschriften zouden minder gedetailleerd moeten zijn, zodat ze nog verenigbaar zijn met het streven van de Commissie naar deregulering, vermindering van de bureaucratie en vereenvoudiging van de procedures.

2.4 Het Comité roept de Commissie op om de publieke sector geen al te zware streefwaarde voor energiebesparing op te leggen. De publieke en de private sector moeten in gelijke mate verantwoordelijkheid dragen voor het verbeteren van de energie-efficiëntie.

2.5 Om de uit het richtlijnvoorstel voortvloeiende verplichtingen te kunnen nakomen moeten er toezichtmaatregelen worden getroffen, gegevens worden verzameld en verslagen bij de Commissie worden ingediend. Dit betekent dat overheden én bedrijven hun personeelsbestand moeten uitbreiden, bijv. voor het verzamelen en doorgeven van gegevens van eindverbruikers die tot op heden niet relevant waren (bijv. bij stookolie) en voor het aanbieden van energiediensten. Hiermee dient bij de wetgeving en de planning rekening gehouden te worden.

2.6 De nieuwe richtlijn moet volledig in overeenstemming worden gebracht met de doelstellingen van alle wettelijke besluiten op energiegebied, met name die van de richtlijn inzake de interne energiemarkt.

Brussel, 17 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de rol van de elektronische overheid (eGovernment) voor de toekomst van Europa

(2004/C 318/07)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake De rol van de elektronische overheid (eGovernment) voor de toekomst van Europa (COM (2003) 567 def.),

GEZIEN het op 26 september 2003 genomen besluit van de Europese Commissie om het Comité, overeenkomstig de eerste alinea van art. 265 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, over dit onderwerp te raadplegen,

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 6 november 2003 om de commissie „Cultuur en opleiding” te belasten met de voorbereiding van een desbetreffend advies,

GEZIEN de ministersverklaring van de conferentie over eGovernment van 8 juli 2003 in Como (Italië),

GEZIEN zijn advies betreffende eEurope 2005: Een informatiemaatschappij voor iedereen (CdR 136/2002 fin) ⁽¹⁾;

GEZIEN zijn advies betreffende de interoperabele levering van pan-Europese e-overheidsdiensten aan overheidsdiensten, ondernemingen en burgers (IDABC) (CdR 247/2003 fin) ⁽²⁾;

GEZIEN zijn advies betreffende eEurope 2002: de realisatie van een EU-kader voor de exploitatie van overheidsinformatie (CdR 134/2002 fin) ⁽³⁾,

GEZIEN het door de rapporteur, de heer BROWN (lid van de Clackmannanshire districtsraad, UK/EA) opgestelde en door de commissie „Cultuur en opleiding” op 5 april 2004 goedgekeurde ontwerpadvies (CdR 392/2003 rev. 2),

overwegende hetgeen volgt:

- 1) eGovernment bevordert niet alleen de efficiëntie van het openbaar bestuur, maar ook de democratie in de vorm van een verbetering van het bestuur en van de deelname van de burgers aan het openbaar leven,
- 2) er is politieke inzet op hoog niveau nodig om structuren en diensten op te zetten voor elektronisch bestuur; de meeste wetgevingsobstakels situeren zich niet op Europees, maar op nationaal, regionaal en lokaal niveau,
- 3) de verschillende tradities en rechtsgrondslagen in de huidige en toekomstige lidstaten maken het moeilijk om te komen tot een gemeenschappelijke standaard inzake openbare dienstverlening,

heeft tijdens zijn 55e zitting van 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 16 juni) het volgende advies goedgekeurd

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

1.1 is verheugd dat de Commissie voor eGovernment een belangrijke plaats inruimt bij het verwezenlijken van de Lissabon-doelstellingen en benadrukt de rol van lokale en regionale overheden bij de bevordering van eGovernment en de benutting van het potentieel daarvan, dat samenhangt met de diversiteit en het belang van de diensten en regelgeving die zij aanbieden aan burgers en ondernemingen;

1.2 benadrukt de fundamentele kenmerken van lokale en regionale overheden, met name de schaal waarop zij werken en hun nauwe contact met de bevolking; hierdoor kunnen zij innovaties sneller doorvoeren; beschikken zij over meer kennis van en inzicht in de vraag naar diensten en de behoeften van

gebruikers, wat van cruciaal belang is; en hebben zij rechtstreeks contact met individuen en gemeenschappen, waardoor zij mensen kunnen aanzetten tot het verwerven van nieuwe vaardigheden en het veranderen van hun gedrag, wat nodig is om van eGovernment een voordeel bringende realiteit te maken;

1.3 stemt in met de omschrijving van eGovernment als het gebruik van ICT door de overheid en haar bestuurlijke instanties, in combinatie met organisatorische veranderingen en het aanleren van nieuwe vaardigheden;

1.4 beklemtoont dat het belangrijk is om te investeren in bestaande en bijkomende opleidingen en bijscholingsmogelijkheden, zodat de grootst mogelijke verscheidenheid aan mensen betrokken wordt bij de ontwikkelingen op het vlak van eGovernment;

⁽¹⁾ PB C 128, 29.5.2003, blz. 14

⁽²⁾ PB C 73, 23.3.2004, blz. 72

⁽³⁾ PB C 73, 26.3.2003, blz. 38

1.5 benadrukt dat de waarde van eGovernment bewezen zal worden door de hervorming van de openbare dienstverlening en de toename van burgerparticipatie in democratische processen en openbare beleidsvorming, d.w.z. door een grondige modernisering van openbare dienstverlening en interactie met burgers;

1.6 waarschuwt ervoor dat een dergelijke hervorming op alle overheidsniveaus niet goedkoop is en een aanzienlijke en onafgebroken inzet van middelen vereist, des te meer omdat bestaande systemen nog in stand gehouden moeten worden tijdens overgangperiodes, wat overheden in tegenstelling tot commerciële instellingen verplicht zijn te doen;

1.7 merkt op dat om een hoog niveau van gebruikmaking en interactiviteit mogelijk te maken, de overgang naar breedband nodig is, is dus verheugd dat de Commissie oproept tot aansluiting op breedband van alle openbare bestuursinstellingen tegen 2005, en is van mening dat financiële steun nodig is om een dergelijke overgang te bekostigen, vooral in gebieden waar in verhouding nog maar weinig aansluiting is;

1.8 waardeert het dat in de Mededeling onderscheid wordt gemaakt tussen eGovernance en eGovernment, en is van mening dat het eerstgenoemde, ruimere concept, dat belangrijke maatschappelijke diensten omvat, van groot belang is voor lokale en regionale overheden;

1.9 adviseert dat een gemeenschappelijk kader van onderzoeksnormen wordt gehanteerd, zodat kwalitatieve en kwantitatieve evaluaties van alle belangrijke programma's en projecten gepubliceerd kunnen worden, waardoor succesvolle ervaringen kunnen worden overgenomen en eerlijke analyses van mislukkingen bijdragen tot het leerproces en tot verbetering van toekomstige initiatieven;

1.10 is ervan overtuigd dat nationale en communautaire partnerschappen, consortia en joint ventures op alle niveaus, zowel tussen openbare instellingen als –waar mogelijk– met privé-organisaties, van fundamenteel belang zijn, wil men gebruik maken van innovaties in plaats van achterop te lopen en wil men bestaande en toekomstige goede praktijken reproduceren en openbare budgetten optimaal besteden;

1.11 beseft dat eGovernment de mogelijkheid biedt om culturele diversiteit in stand te houden en te bevorderen en tegelijkertijd gelijke toegang tot dienstverlening en beleidsparticipatie te garanderen voor de verschillende bevolkingsgroepen in de regio's, waarbij erkend moet worden dat lokale en regionale overheden een unieke rol spelen en hoogwaardig onderzoek belangrijk is voor het ontwikkelen van inclusieve praktijken;

1.12 is zich bewust van de behoefte aan technologie die de privacy en veiligheid van de gebruikers waarborgt en hen op dat vlak geruuststelt, maar waarschuwt tegelijkertijd voor regelgeving die de elektronische overdracht van informatie betreffende geïdentificeerde individuen onnodig zou verhinderen;

1.13 merkt op dat deze Mededeling deel uitmaakt van een reeks innovaties die allemaal samen kunnen leiden tot minder sociale uitsluiting in het contact tussen burgers en overheden, maar vindt niettemin dat deze innovaties ook een gevaar kunnen vormen voor de sociale samenhang, vanwege de isolatie die kan voortvloeien uit de afbouw van menselijke interactie in levende lijve, iets waarvoor men op zijn hoede moet zijn.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

2.1 adviseert dat de Europese Commissie met het oog op de bevordering van eGovernment in de eerste plaats zorgt voor de totstandkoming van gemeenschappelijke standaarden, structuren voor informatieuitwisseling en efficiënte interoperabiliteit, meer bekendheid van pan-Europese diensten en gemakkelijke toegang tot informatie betreffende nationale en regionale diensten voor alle burgers van de EU. Verder moet ook de beveiliging van alle transacties en gegevens een prioriteit zijn. Of de bevolking vertrouwen heeft in en bereid is om gebruik te maken van on-line diensten hangt nauw samen met de veiligheidsproblematiek;

2.1 a) beveelt aan dat de Europese Commissie zich dubbel zo hard inzet om de acties van de programma's voor elektronische overheid – met name IDA, eTEN en de onderzoeksmaatregelen eGOV van het zesde kaderprogramma – daadwerkelijk en op doeltreffende wijze te coördineren, teneinde een optimaal resultaat te bereiken en de moeite en middelen die de Europese Unie investeert in de ontwikkeling van eGovernment zoveel mogelijk te benutten;

2.1 b) beveelt aan dat de Europese Commissie in de acties van de programma's voor elektronische overheid meer de nadruk legt op de regionale en lokale dimensie;

2.2 stelt voor dat overheden en communautaire structuurfondsen financiële steun verlenen voor de uitbouw van breedbandtechnologie in gebieden waar dat commercieel niet haalbaar is, zodat eGovernment in alle delen van de Europese Unie mogelijk wordt, met speciale aandacht voor gebieden waar nog maar weinig aansluiting is. Bij het bepalen van de overheidssteun die nodig is voor de infrastructuur om digitale diensten overal op het grondgebied even toegankelijk te maken moet rekening worden gehouden met de bijzondere kenmerken van alle regio's, vooral met de geografische grootte en het aantal inwoners;

2.3 dringt erop aan dat, in ieder geval in de overgangsfase, cursussen worden georganiseerd om de toegankelijkheid van eGovernment te verbeteren, vooral t.b.v. ouderen en laagopgeleide personen, om zo de eInclusion te bevorderen en ieder gevaar van discriminatie weg te nemen;

2.4 stemt in met de opmerking dat de beschikbaarheid van on-line diensten nog niet betekent dat deze ook gebruikt worden en pleit voor onderzoek naar wat door gebruikers als aantrekkelijk of als hinderlijk wordt ervaren, zowel wat het soort dienst betreft als de manier waarop men er toegang toe heeft, en ook naar vernieuwingen in de dienstverlening, zodat kan worden bepaald op welke manier de grootste verscheidenheid aan gebruikers kan worden aangetrokken, ongeacht hun geografische herkomst, leeftijd, geslacht en sociaal-economische herkomst;

2.5 benadrukt dat de mogelijkheden van ICT volledig benut moeten worden ter verbetering van de kwaliteit en rentabiliteit van overheidsdiensten die langs traditionele weg worden verleend;

2.6 adviseert dat een protocol wordt goedgekeurd waardoor het verplicht wordt om over gesubsidieerde programma's en projecten inzake eGovernment resultaten bekend te maken en om verslag uit te brengen over de voordelen van het initiatief en over mogelijke verbeteringen;

2.7 verzoekt de Commissie bij te dragen tot het vinden van steun voor lokale en regionale overheden om eGovernment uit te bouwen in verschillende talen met speciale aandacht voor regionale en minder gebruikte talen;

2.8 erkent hoe complex het is om grootschalige initiatieven in nieuwe domeinen te evalueren, maar dringt toch aan op het formuleren van duidelijke initiële doelstellingen en een volledige, open en kritische beoordeling van de resultaten (zowel de successen als de mislukkingen) op basis van criteria als relevantie, effectiviteit, efficiëntie en functionaliteit, met het oog op verdere verbetering.

Brussel, 16 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake ongevraagde commerciële communicatie of „spam”

(2004/C 318/08)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake ongevraagde commerciële informatie of „spam” (COM(2004) 28 def.),

GEZIEN het op 22 januari 2004 genomen besluit van de Europese Commissie om het Comité, overeenkomstig de eerste alinea van art. 265 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, over dit onderwerp te raadplegen,

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 5 april 2004 om de commissie „Cultuur en opleiding” te belasten met het opstellen van een desbetreffend advies,

GEZIEN zijn advies over het „Vervolg op het actieplan ter bevordering van een veiliger gebruik van Internet en het voorstel voor een beschikking van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Beschikking nr. 276/1999/EG tot vaststelling van een communautair meerjarenactieplan ter bevordering van een veiliger gebruik van Internet door het bestrijden van illegale en schadelijke inhoud op mondiale netwerken” (CDR 140/2002 fin) ⁽¹⁾,

GEZIEN zijn advies over „De vaststelling van een meerjarenprogramma (2003-2005) voor de monitoring van eEurope, verspreiding van goede praktijken en de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid (MODINIS)” (CDR 252/2002 fin) ⁽²⁾,

⁽¹⁾ PB C 73 van 26-3-2003, blz. 34

⁽²⁾ PB C 128 van 29-5-2003, blz. 19

GEZIEN zijn advies over het „eEurope-Benchmarkingverslag” (COM(2002) 62 def.) en „eEurope 2005: Een informatiemaatschappij voor iedereen” (CDR 136/2002 fin) ⁽¹⁾,

GEZIEN zijn advies over „Een gemeenschappelijk kader voor elektronische handtekeningen” (CDR 332/98 fin) ⁽²⁾,

GEZIEN zijn advies inzake het „Zesde verslag over de tenuitvoerlegging van het pakket telecommunicatieregelgeving” (CDR 52/2001 fin) ⁽³⁾,

GEZIEN zijn advies inzake „De follow-up van het Groenboek over de bescherming van minderjarigen en de menselijke waardigheid in de context van de audiovisuele en informatiediensten en het actieplan ter bevordering van het veilige gebruik van Internet” (CDR 54/98 fin) ⁽⁴⁾,

GEZIEN zijn advies over „Een Europees initiatief op het gebied van de elektronische handel” (CDR 350/97 fin) ⁽⁵⁾,

GEZIEN zijn advies over „Netwerk- en informatieveiligheid: voorstel voor een Europese beleidsaanpak” (CDR 257/2001 fin) ⁽⁶⁾,

GEZIEN zijn advies over „De informatiemaatschappij veiliger maken door de informatie-infrastructuur beter te beveiligen en computercriminaliteit te bestrijden: eEurope 2002” (COM(2000) 890 def.)(CDR 88/2001 fin) ⁽⁷⁾,

GEZIEN zijn ontwerpadvies (CDR 69/2004 rev.1) dat de commissie „Cultuur en opleiding” op 5 april 2004 heeft goedgekeurd (rapporteur: mevrouw Kemp, lid van de graafschapsraad van West Berkshire - UK/EVP), en

Overwegende dat:

- 1) ongevraagde commerciële communicatie via e-mail, ook wel „spam” genoemd, zorgwekkende proporties heeft aangenomen en van naar schatting 7 % van alle e-mailverkeer in 2001 inmiddels is toegenomen tot 50 %;
- 2) spam een probleem is, niet alleen om redenen van privacy, misleiding van consumenten, bescherming van minderjarigen en menselijke waardigheid, maar ook omdat het een commerciële bedreiging vormt, extra kosten en productiviteitsverlies voor bedrijven met zich meebrengt en het consumentenvertrouwen ondermijnt;
- 3) in juli 2002 EU-Richtlijn 2002/58/EG betreffende privacy en elektronische communicatie werd uitgevaardigd, waarin een toestemmingsregeling voor elektronische post werd geïntroduceerd en werd bepaald dat de lidstaten de richtlijn vóór 31 oktober 2003 in nationaal recht moesten omzetten;
- 4) wetgeving weliswaar een eerste stap is, maar lang niet voldoende om het probleem van spam uit te bannen, en dat verdere actie geboden is om ervoor te zorgen dat de richtlijn het gewenste effect sorteert,

heeft tijdens zijn 55e zitting van 16-17 juni 2004 (vergadering van 16 juni) met algemene stemmen het volgende advies uitgebracht:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

1.1 Het Comité van de Regio's schaart zich achter de conclusie van de Commissie dat spam een van de grootste uitdagingen is waar het internet momenteel mee wordt geconfronteerd. Actie is inderdaad geboden, niet alleen op het gebied van een doeltreffende handhaving en internationale samenwerking, maar ook op dat van zelfregulering, technische maatregelen van de industrie en voorlichting van de consument.

1.2 Het Comité verheugt zich erover dat de Commissie er bij de lidstaten op blijft aandringen dat zij Richtlijn 2002/58/EG inzake privacy en elektronische communicatie in nationaal recht omzetten en dat de lidstaten hierbij de hulp van de Commissie kunnen inroepen, en hoopt dat deze hulp ook

wordt geboden aan de kandidaat-lidstaten die in mei 2004 zullen toetreden.

1.3 Ongevraagde e-mails leiden tot gebrek aan vertrouwen in informatienetwerken en de omvang van het e-mailverkeer zorgt ervoor dat computersystemen langzamer gaan draaien. Gezien het grensoverschrijdende en internationale karakter van deze kwestie vraagt het Comité zich af of het EU-beleid wel het gewenste effect kan sorteren als andere wereldmachten en internationale organisaties er niet mee instemmen of hun medewerking niet verlenen.

1.4 Het Comité vindt het jammer dat de Commissie geen oog heeft voor het feit dat lokale en regionale overheden de brug kunnen slaan naar hun achterban en naar het grote publiek en verzoekt de Commissie terdege rekening te houden met de bijdrage die de lokale en regionale overheden kunnen leveren aan de bestrijding van ongevraagde e-mails.

⁽¹⁾ PB C 128 van 29-5-2003, blz. 14

⁽²⁾ PB C 93 van 6-4-1999, blz. 33

⁽³⁾ PB C 19 van 22-1-2002, blz. 1

⁽⁴⁾ PB C 251 van 10-8-1998, blz. 51

⁽⁵⁾ PB C 180 van 11-6-1998, blz. 19

⁽⁶⁾ PB C 107 van 3-5-2002, blz. 89

⁽⁷⁾ PB C 107 van 3-5-2002, blz. 85

1.5 Lokale en regionale overheden kunnen op verschillende manieren worden betrokken bij het aanpakken van spam. Zij kunnen een rol spelen in het bewustmakingsproces en bij de publieksvoorlichting omdat zij dicht bij de burgers, organisaties en ondernemingen staan.

1.6 Het Comité heeft al eerder gepleit voor maatregelen om schoolkinderen voor te lichten over zowel de veiligheidsaspecten van de informatiemaatschappij als de gevolgen van computercriminaliteit.

1.7 Lokale en regionale overheden hebben een publieke beschermingsrol in de ruimste zin van het woord.

1.8 Bovendien dragen de lokale en regionale overheden hun steentje bij aan het garanderen van een evenwichtige ontwikkeling van de kennis- en informatiemaatschappij in de Europese Unie, met name na de uitbreiding, ten einde de economische en sociale cohesie in de regio's, steden en provincies van Europa te vergroten. Lokale en regionale overheden bevinden zich in een unieke positie om ervoor te zorgen dat de EU-maatregelen zoveel mogelijk mensen bereiken, in het bijzonder achtergestelde bevolkingsgroepen.

1.9 Lokale en regionale overheden zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van zowel interactieve elektronische transacties op het gebied van openbare dienstverlening als het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) in de gezondheidszorg en in het kader van levenslang leren (waarbij digitale vaardigheden als nieuwe basisvaardigheden worden beschouwd). Het territoriale bestuur houdt zich ook bezig met de bevordering van gegevensbeveiliging, de ontwikkeling van contentdiensten in de culturele en toeristische sector, de bevordering van de gebruiksmogelijkheden van onlinediensten, en uiteraard de ontwikkeling van de interoperabiliteit tussen de systemen die bij de overheid en andere organisaties in gebruik zijn. Het is derhalve van levensgroot belang dat elektronische communicatie efficiënt en ongehinderd verloopt.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 Het Comité dringt aan op actieve betrokkenheid van de kandidaat-lidstaten. Het internet kent geen traditionele grenzen tussen staten en daarom mogen EU-maatregelen zich niet beperken tot de deelname van de lidstaten. De effecten van het

gebrek aan informatie over systeem- en netwerkbeveiliging in de minder ontwikkelde regio's van Europa kan de digitale kloof tussen hen en de meest ontwikkelde en beveiligde regio's vergroten.

2.2 De grootste softwarefabrikanten zouden ertoe moeten worden aangespoord meer te investeren in onderzoek naar netwerk- en informatiebeveiliging en de rechtstreekse praktische toepassing daarvan. Beveiliging zou bovenaan het lijstje moeten staan van de aanbieders van telecommunicatiediensten en toegang tot het internet in Europa, en er zou ook vaker moeten worden verwezen naar activiteiten en organisaties van buiten de EU.

2.3 Het Comité dringt er bij de Commissie op aan gebruik te maken van het vermogen van de lokale en regionale overheden om met burgers op lokaal niveau te communiceren. Bibliotheken, gemeenschapscentra en andere gemeentelijke voorzieningen bieden bijvoorbeeld mogelijkheden om de bewustmaking te vergroten en het publiek toegang te verschaffen tot informatie. Hierdoor kan rechtstreeks in contact worden getreden met het publiek, ook met achtergestelde groepen.

2.4 Volgens het Comité kunnen veel problemen i.v.m. een veilig gebruik van het internet op lokaal niveau worden opgelost, vooral indien wordt getracht het bewustzijn op dit gebied te vergroten. Lokale en regionale overheden kunnen ervoor zorgen dat de informatie aangaande het bestrijden van ongevraagde e-mails bij de doelgroep terechtkomt.

2.5 Onderwijsinstellingen zouden als onderdeel van hun vormende taak jongeren zeer duidelijk moeten wijzen op de veiligheidsaspecten van de informatiemaatschappij.

2.6 Het zou een goede zaak zijn indien de lokale en regionale overheden hun bestaande contacten met bedrijfsorganisaties zouden gebruiken om deze ertoe aan te sporen positieve actie tegen spam te ondernemen.

2.7 Het Comité wenst ten slotte nog te wijzen op het belang van samenwerking binnen de EU, en met name op de rol van het lokale en regionale bestuur bij het veilig stellen van die samenwerking.

Brussel, 16 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De toekomst van het Europese audiovisuele regelgevingsbeleid

(2004/C 318/09)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de Toekomst van het Europese audiovisuele regelgevingsbeleid (COM(2003) 784 definitief);

GEZIEN het besluit van de Europese Commissie van 15 december 2003 om het Comité overeenkomstig artikel 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag over dit onderwerp te raadplegen;

GEZIEN het besluit van zijn voorzitter van 5 april 2004 om de commissie „Cultuur en opleiding” een advies over dit onderwerp te laten opstellen;

GEZIEN zijn advies over Bepaalde juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken (CDR 387/2001 fin) ⁽¹⁾;

GEZIEN zijn advies over het Vierde verslag van de Commissie over de toepassing van Richtlijn 89/552/EEG „Televisie zonder grenzen” (CDR 90/2003 fin) ⁽²⁾;

GEZIEN zijn advies over Belemmeringen voor een brede toegang tot de nieuwe diensten en toepassingen van de informatiemaatschappij via open platforms op het vlak van digitale televisie en mobiele communicatie van de 3e generatie en de Mededeling inzake de overgang van analoge naar digitale omroep (van „omschakeling” naar digitaal tot „uitschakeling” van analoog) (CDR 308/2003 fin);

GEZIEN het op 5 april 2004 door de commissie „Cultuur en opleiding” goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 67/2004 rev.1) (rapporteur: de heer Schiffmann, lid van het parlement van Rijnland-Palts (DE/PSE))

heeft tijdens zijn 55e zitting op 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 17 juni) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Opmerkingen van het Comité van de Regio's

1.1 Het Comité van de Regio's erkent de centrale rol die de audiovisuele media spelen bij de ontwikkeling van een pluralistische maatschappij in Europa, de bescherming van de regionale en lokale identiteit en de ontplooiing van de democratisch gelegitimeerde burgerrechten.

1.2 Het wettelijke kader voor de audiovisuele media moet zodanig aangepast worden dat zij in staat worden gesteld hun vooraanstaande taken te vervullen en gestimuleerd worden zich verder te ontwikkelen.

1.3 Ook andere cruciale doelstellingen van algemeen belang die verband houden met de regelgeving op audiovisueel vlak, zoals mededinging, consumentenbescherming en telecommunicatiewetgeving, moeten in aanmerking worden genomen; het Comité is verheugd dat de Commissie daarom een mededeling over de verdere ontwikkeling van het Europese regelgevingsbeleid voor het hele audiovisuele gebied heeft uitgebracht.

1.4 Het is zinvol dat het wettelijke kader voor het audiovisuele beleid juist nu, aan de vooravond van de uitbreiding van

de Europese Unie, wordt verduidelijkt en een tijdschema voor de verdere ontwikkeling ervan wordt aangegeven, zodat de toetredingslanden tijdig zo veel mogelijk rechtszekerheid wordt geboden.

1.5 Technologische ontwikkelingen als vlakke beeldschermen houden grote kansen in voor de verdere ontwikkeling van de audiovisuele sector; hiermee moet bij het vaststellen van het wettelijke kader rekening gehouden worden;

1.6 Het Comité kan zich vinden in de belangrijke uitgangspunten die de Commissie voor het wetgevingskader in de audiovisuele sector hanteert.

1.7 Het Comité onderschrijft het positieve oordeel over de richtlijn „Televisie zonder grenzen” als een stabiele, betrouwbare wettelijke basis voor de omroepdiensten in de Gemeenschap, waarbij het vrije verkeer van televisiediensten binnen de Gemeenschap in hoofdzaak is gewaarborgd, en wijst in dit verband op zijn advies CDR 90/2003 fin.

⁽¹⁾ PB C 192 van 12.8.2002, blz. 15

⁽²⁾ PB C 256 van 24.10.2003, blz. 79

1.8 Het beginsel van het land van herkomst moet gelden als basisbeginsel voor de audiovisuele sector in de interne markt. Het Comité deelt evenwel de bezorgdheid die tijdens de raadpleging werd geuit, dat omroeporganisaties gezien de uiteenlopende nationale wetgevingen steeds kunnen kiezen voor de lidstaat met de meest liberale wetgeving.

1.9 De Commissie stelt terecht dat een fundamentele herziening van de Televisierichtlijn vanwege de huidige ontwikkelingen wellicht noodzakelijk is.

1.10 Gezien de ontwikkelingen en veranderingen die zich ondertussen op de audiovisuele markt hebben voorgedaan, had de Commissie er goed aan gedaan met een initiatief te komen voor een snelle, algemene omvorming van de Televisierichtlijn tot een coherent Europees wettelijk kader voor de verspreiding van audiovisuele inhoud, waarbij de onder de Televisierichtlijn vallende diensten en de diensten van de informatiemaatschappij in meerdere of mindere mate gereguleerd kunnen worden.

1.11 Verdere problemen met de toepassing van de Televisierichtlijn moeten niet door interpretatieve mededelingen, maar door een snelle verdere ontwikkeling van de Televisierichtlijn opgelost worden, om de noodzakelijke rechtszekerheid tot stand te brengen.

1.12 Handhaving van de mededingingsregels op het gebied van het audiovisuele beleid is van groot belang.

1.13 Het Comité wijst op de verantwoordelijkheid voor het behoud en de verdere ontwikkeling van het mediapluralisme in Europa, de lidstaten en de regio's in Europa.

1.14 Er moet een wettelijk kader komen voor de diensten van de informatiemaatschappij, zoals e-commerce, en voor de toegang tot nieuwe diensten. Het is een goede zaak dat de Commissie onderscheid wil blijven maken tussen diensten van de informatiemaatschappij en de diensten die onder de Televisierichtlijn vallen, aangezien deze diensten niet dezelfde mate van regulering vergen.

1.15 Er dient gezorgd te worden voor een gebruikersvriendelijke overschakeling van analoge naar digitale radio en televisie; het Comité wijst op zijn advies hierover (CDR 308/2003 fin).

1.16 Het recht op informatie is een van de belangrijkste individuele rechten van de Europese burgers; het Comité is dan ook verheugd dat de Commissie bij de raadpleging aandacht schenkt aan het recht op informatie bij evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving, en deze kwesties nog nader wil overwegen.

1.17 Steunmaatregelen zijn van groot belang voor regionale films; regionale en lokale audiovisuele producties worden steeds belangrijker en bieden samen met landelijke producties een tegenwicht tegen niet-Europese producties.

1.18 Europese producties moeten gesteund worden; de ondersteuning van het aandeel van Europese producties van onafhankelijke producenten in de programma's kan een belangrijke bijdrage leveren aan de audiovisuele verscheidenheid in Europa en vooral ook aan het behoud van en de aandacht voor het rijke regionale en lokale erfgoed. De huidige quotaregeling is echter onvoldoende om dit doel te realiseren.

1.19 Er moeten evenwichtige regelingen inzake de kwalitatieve en kwantitatieve voorwaarden voor reclame komen.

1.20 Het Comité is verheugd over de bereidheid van de Commissie om na te denken over actualisering van de aanbeveling betreffende de bescherming van minderjarigen en van de menselijke waardigheid.

1.21 Het recht van weerwoord is een belangrijk onderdeel van de rechten van de mens en van de vrijheid van meningsuiting; het Comité steunt het voornemen om dit recht voor alle media te laten gelden.

1.22 Het Comité steunt het voornemen van de Commissie om de aanbeveling betreffende de bescherming van minderjarigen en van de menselijke waardigheid te actualiseren, waarbij de nadruk zal liggen op media-geletterdheid, recht van weerwoord en maatregelen tegen discriminatie en aansporing tot haat in alle on-line-media.

1.23 Co- en zelfreguleringsmodellen in de afzonderlijke lidstaten, waarmee uiting gegeven kan worden aan nationale en regionale kenmerken, zijn noodzakelijk, maar er moet wel onderzoek worden gedaan naar coreguleringsmodellen op mediagebied om de gevolgen ervan en de verenigbaarheid met de Europese kaderwetgeving na te gaan.

1.24 De Gemeenschap dient de handhaving van het Europese audiovisuele model ook in internationaal verband en met name in het kader van de WTO-onderhandelingen te blijven waarborgen.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

2.1 De Televisierichtlijn moet op korte termijn worden herzien en geactualiseerd, teneinde met name de toetredingslanden de noodzakelijke rechtszekerheid te bieden en de richtlijn aan de technologische vooruitgang aan te passen.

2.2 Bij de actualisering van de Televisierichtlijn en de overige randvoorwaarden voor de audiovisuele sector dient rekening te worden gehouden met de belangrijke functie van de audiovisuele media en producties voor de ontwikkeling en ontplooiing van de regionale en lokale identiteit en dient deze functie ondersteund te worden. Aansluitend hierop dient ook de sterke concentratie van audiovisuele bedrijven beteugeld en/of op nationaal en internationaal niveau gecompenseerd te worden.

2.3 Gezien de voortschrijdende convergentie van de media pleit het Comité voor afstemming van de wettelijke regelingen op de inhoud van de producties, los van de technische platformen.

2.4 De kwalitatieve reclamevoorschriften, met name de regels ter bescherming van kinderen en andere minderjarigen en de regels inzake scheiding van reclame en objectieve informatie, moeten volledig gehandhaafd worden.

2.5 De kwantitatieve reclamevoorschriften moeten juist nog eens tegen het licht gehouden worden, rekening houdend met de toenemende keuze- en regelingsmogelijkheden van de gebruikers, teneinde juist met het oog op de uitbreiding van de EU aan te sturen op het afbouwen van bureaucratische voorschriften door een grotere flexibiliteit te bieden.

2.6 De reclamevoorschriften moeten ook gelden voor nieuwe reclamevormen als split-screen, virtuele reclame en interactieve reclame, en er moeten duidelijke wettelijke regels komen voor het gebruik van deze reclamevormen waarmee de strikte scheiding van objectieve informatie en reclame wordt gewaarborgd.

2.7 Terecht gaat de aandacht bij het audiovisuele beleid niet alleen uit naar de Televisierichtlijn maar ook naar andere beleidsterreinen, die in dit verband een steeds grotere rol spelen, zoals mededingingsbeleid, bescherming van het auteursrecht en consumentenbescherming; het Comité pleit ervoor deze samenhang bij toekomstige wetgevingsmaatregelen meer in aanmerking te nemen.

2.8 Met name in het licht van de toetreding van tien nieuwe EU-lidstaten moet ervoor gezorgd worden dat de voorschriften ter bescherming van minderjarigen en van de rechten van de mens op het hele audiovisuele gebied continu worden nageleefd.

2.9 In het aangekondigde voorstel tot actualisering van de aanbeveling van de Raad betreffende de bescherming van minderjarigen en van de menselijke waardigheid zou dan ook meer gedaan moeten worden om efficiënte zelf- en coreguleringsmodellen tot stand te brengen, waaronder meer uitwisseling van optimale praktijkbenaderingen en het ontwikkelen van netwerken, met name in verband met de digitale en de on-line omgeving.

2.10 In dit voorstel moet ook een belangrijke plaats toegekend worden aan maatregelen ter bevordering van de media-

geletterdheid, omdat „tegenwoordig ... de vaardigheid te weten waar informatie kan worden gevonden en hoe deze geïnterpreteerd moet worden onontbeerlijk” is, zoals de Commissie terecht stelt. Tevens moet in dit noodzakelijke voorstel inzake media-geletterdheid plaats worden ingeruimd voor de taaldiversiteit van de Europese Unie en moeten waarborgen worden geboden omtrent minimumeisen inzake informatie in al deze talen.

2.11 Het recht op informatie moet ook gelden voor onder exclusieve rechten vallende evenementen en voor evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving; de regeling inzake de uitzending van belangrijke evenementen via „free TV” moet flexibel worden opgezet, met inachtneming van de specifieke taalkundige kenmerken van de desbetreffende landen, en er moet worden overwogen een Europese lijst van belangrijke evenementen op te stellen; het recht om informatie van algemeen belang kort weer te geven op televisie dient op Europees niveau vastgelegd te worden.

2.12 Gezien de positieve ontwikkeling van de markt van audiovisuele inhoud in Europa valt te overwegen om van de in de artikelen 4 en 5 van de Televisierichtlijn voorziene huidige quotaregelingen over te stappen op een sterkere ondersteuning van productie en distributie via steunprogramma's, om zo Europese bioscoop- en televisiefilms te bevorderen; bij de beoordeling van deze producties moet vooral worden gekeken naar het behoud van de Europese cultuur en naar de regionale en economische gevolgen. Aansluitend hierop moeten specifieke steunmaatregelen worden genomen voor regionale en/of meertalige audiovisuele productie en distributie.

2.13 In het licht van de investeringen die nodig zijn bij de overgang op digitale productie en de verspreiding daarvan, en omdat lokale en regionale omroepen meer eigen producties uitzenden, moet het toegestaan en/of aangemoedigd worden om lokale en regionale televisiediensten te bevorderen, teneinde de culturele en regionale diversiteit ook in het toekomstige digitale tv-tijdperk veilig te stellen. Voorgesteld wordt voorrang te geven aan het stimuleren van investeringen in de digitalisering van regionale audiovisuele diensten.

2.14 Bij de verdere aanpassing van de Televisierichtlijn moet ervoor gezorgd worden dat de publieke omroep zijn taken overeenkomstig de voorschriften van de lidstaten kan vervullen, en dat ook de regionale publieke omroepen een steuntje in de rug krijgen.

Brussel, 17 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over het Voorstel voor een beschikking van de Raad tot instelling van het Europees Vluchtelingenfonds voor de periode 2005-2010

(2004/C 318/10)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GELET OP het Voorstel voor een beschikking van de Raad tot instelling van het Europees Vluchtelingenfonds voor de periode 2005-2010 (COM(2004) 102 def. – 2004/0032 CNS);

GELET OP het besluit van de Raad van 23 april 2004 om, overeenkomstig art. 265, lid 1, van het EG-Verdrag, het Comité hierover te raadplegen;

GELET OP het besluit van zijn bureau/voorzitter van ... om de commissie „Externe betrekkingen” te belasten met de desbetreffende voorbereidende werkzaamheden;

GELET OP het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (met name art. 63, lid 2) b));

GELET OP zijn advies over het „Voorstel voor een beschikking van de Raad tot instelling van een Europees Vluchtelingenfonds” (COM(1999) 686 def. – 1999/0274 CNS; CDR 80/2000 fin ⁽¹⁾);

GELET OP zijn advies over de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over immigratie, integratie en werkgelegenheid” (COM(2003) 336 def.; CdR 223/2003 fin ⁽²⁾);

GELET OP zijn andere adviezen die speciaal aan vluchtelingenbeleid zijn gewijd (CDR 90/2001 fin ⁽³⁾; CDR 214/2001 fin ⁽⁴⁾; CDR 93/2002 fin ⁽⁵⁾ en CDR 249/2003 fin ⁽⁶⁾), en

GELET OP het ontwerpadvies (CDR 80/2004), dat op ... werd goedgekeurd door de commissie „Externe betrekkingen” (rapporteur: de heer SKUTHÄLLA, burgemeester van Närpiö - FI/ELDR);

OVERWEGENDE dat het Europees Vluchtelingenfonds in zijn tweede fase moet worden omgesmeed tot een efficiënter en krachtiger instrument ter verwezenlijking van de nagestreefde prioritaire doelstellingen, nl. het verdelen van de verantwoordelijkheid over de lidstaten en het ten uitvoer brengen van een gemeenschappelijk asielbeleid in de gehele EU, en

OVERWEGENDE dat de doelstellingen alleen kunnen worden verwezenlijkt als er gedurende de gehele periode voldoende middelen worden uitgetrokken voor het fonds, zeker als men denkt aan de uitbreiding van de EU en de behoeften van de nieuwe lidstaten,

heeft tijdens zijn 55e zitting van 16 en 17 juni 2004 (vergadering van 17 juni) het volgende advies uitgebracht:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

resultaten van de evaluatie van de eerste fase en de opmerkingen van de diverse actoren voor een groot deel in het document zijn verwerkt;

Het Comité van de Regio's

1.1 hecht zijn goedkeuring aan het voorstel van de Commissie, onder voorbehoud van de hieronder geformuleerde wijzigingsvoorstellen;

1.2 heeft waardering voor alle door de Commissie, lidstaten, regio's, gemeenten, maatschappelijke organisaties, vluchtelingen zelf en andere betrokkenen verrichte inspanningen ter verwezenlijking van de doelstellingen van de eerste fase van het Europees Vluchtelingenfonds;

1.3 apprecieert het werk dat de Commissie heeft verricht om een nieuw voorstel te formuleren, en is van mening dat de

1.4 aanvaardt het beginsel en het systeem van een gedeelde verantwoordelijkheid voor de lidstaten, zoals geformuleerd in het voorstel;

1.5 is van mening dat het voorgestelde vaste bedrag voor het uitvoeren van maatregelen in de lidstaten en de voorziene omvang van de technische en administratieve bijstand absolute minimumbedragen zijn, als men wil waarborgen dat alle lidstaten kunnen deelnemen aan het programma en hun eigen stelsels verder tot ontwikkeling kunnen brengen, zodat deze op een algemeen aanvaardbaar Europees niveau komen; verder benadrukt het Comité dat er ook in de lidstaten die al hebben deelgenomen aan de eerste fase van het Europees Vluchtelingenfonds, zeker op lokaal niveau nog altijd behoefte bestaat aan scholing en begeleiding bij het uitvoeren van veeleisende projecten;

⁽¹⁾ PB C 317 van 6.11.2000, blz. 4

⁽²⁾ PB C 109 van 30.4.2004, blz. 46

⁽³⁾ PB C 19 van 22.1.2002, blz. 20

⁽⁴⁾ PB C 107 van 3.5.2002, blz. 85

⁽⁵⁾ PB C 278 van 14.11.2002, blz. 44

⁽⁶⁾ PB C 23 van 27.1.2004, blz. 30

1.6 acht het van belang dat alle personen die in een lidstaat internationale bescherming genieten, in aanmerking moeten kunnen komen voor maatregelen in het kader van het Fonds, waarbij het geen rol mag spelen via welke nationale procedure men een lidstaat is binnengekomen; daarnaast beklemtoont het Comité dat bij de tenuitvoerlegging van het programma bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de behoeften van de meest kwetsbare vluchtelingen. Hiertoe behoren o.a. alleenstaande minderjarige kinderen (unaccompanied minors), alleenstaande moeders en andere geïsoleerde vrouwen (women-at-risk), personen die martelingen of anderszins onmenselijke dan wel vernederende behandelingen hebben ondergaan of die misbruikt zijn, en personen die speciale medische hulp nodig hebben;

1.7 staat achter de door de Commissie voorgestelde integrale benadering van het asielbeleid, die erop neerkomt dat de middelen uit het Fonds, met inachtneming van de specifieke omstandigheden op lokaal, regionaal en nationaal niveau, niet alleen worden gebruikt om de situatie van asielzoekers te verbeteren en hun integratie te bevorderen maar ook om hun terugkeer naar het land van herkomst te vergemakkelijken;

1.8 hecht er belang aan dat er niet alleen geld wordt uitgetrokken voor maatregelen op nationaal niveau, maar ook voor communautaire acties en voor noodmaatregelen. De communautaire acties kunnen worden uitgebouwd tot een belangrijk instrument voor strategische planning en ontwikkeling op Europees niveau als men hiermee verschillende soorten elkaar aanvullende projecten ontwikkelt: enerzijds grootschalige, centraal geleide projecten en anderzijds praktische projecten op regionaal en lokaal niveau. Om te waarborgen dat de maatregelen elkaar aanvullen en het beleid op een transparante wijze in praktijk wordt gebracht, zullen er voldoende middelen uit het Fonds moeten worden uitgetrokken voor communautaire acties;

1.9 wijst erop dat de praktische gevolgen van de opvang van asielzoekers en vluchtelingen het best zichtbaar zijn in de

lokale gemeenschappen die deze groepen opnemen, en dringt erop aan dat de lokale en regionale overheden betrokken worden bij de besluitvorming inzake de opvang en integratie in de eigen gemeenschap;

1.10 onderstreept dat integratiebevordering een van de belangrijkste onderdelen van een Europees, op het respecteren van mensenrechten gericht vluchtelingen- en asielbeleid is, en dat een geslaagde integratie van doorslaggevend belang is voor een evenwichtige ontwikkeling van lokale gemeenschappen, ook op de langere termijn;

1.11 vraagt aandacht voor het recht van iedereen op een vrijwillige, veilige en menswaardige terugkeer naar het land van herkomst;

1.12 steunt de Commissie bij haar pogingen om de strategische planning van het programma te verbeteren door een meerjarenprogrammering;

1.13 beklemtoont dat de strategische programmering op transparante wijze dient te worden opgezet binnen het kader van een waarachtig partnerschap tussen de Commissie en de lidstaten, of het nu gaat om maatregelen in de afzonderlijke lidstaten, om communautaire acties of om noodmaatregelen;

1.14 legt er bijzondere nadruk op dat de regionale en lokale actoren o.g.v. hun eigen verantwoordelijkheid een centrale rol spelen bij het uitvoeren van maatregelen ter verbetering van de opvang van asielzoekers en vluchtelingen en het bevorderen van hun integratie; daarom is het Comité teleurgesteld dat de Commissie in haar voorstel nagelaten heeft om, t.a.v. de invulling van het programma en de besluitvorming over de financiering ervan, voldoende voorwaarden te scheppen voor een uitgebreide raadpleging van de regionale en lokale overheden. Er is in het voorstel vooral onvoldoende aandacht voor de mogelijkheden van de regionale en lokale actoren om zelf deel te nemen aan de activiteiten van de EU, hoewel het toch deze overheden zijn die goede praktijken tot ontwikkeling brengen.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Aanbeveling 1

Overweging 4

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
(4) De door de lidstaten geleverde inspanningen om vluchtelingen en ontheemden passende opvang te bieden en billijke en doeltreffende asielprocedures toe te passen, moeten worden gesteund, teneinde de rechten van hen die internationale bescherming behoeven te beschermen en de werking van de asielstelsels te verbeteren.	(4) De door de lidstaten geleverde inspanningen om vluchtelingen en ontheemden passende opvang te bieden en billijke en doeltreffende asielprocedures toe te passen, moeten worden gesteund en versterkt, teneinde de rechten van hen die internationale bescherming behoeven te beschermen en de werking van de asielstelsels te verbeteren; <u>daarbij moet aandacht zijn voor de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen (zoals alleenstaande minderjarigen, alleenstaande moeders en andere geïsoleerde vrouwen, personen die martelingen dan wel andere onmenselijke of vernederende behandelingen hebben ondergaan, en personen die medische hulp nodig hebben).</u>

Motivering

Het is zaak de situatie rond de opvang te verbeteren als deze nog niet op het gewenste niveau is. Vooral als er grote aantallen asielzoekers zijn, lukt het niet altijd de meest kwetsbare personen eruit te halen, zodat hun bijzondere behoeften niet de hoognodige aandacht krijgen. Om deze meest kwetsbare groepen te kunnen identificeren, zou het goed zijn om als richtsnoer een definitie op te stellen op grond waarvan kan worden bepaald welke personen onder deze categorie vallen. Door deze personen bij te staan met adequate hulp, zorg en andere speciale voorzieningen wordt hun op dat kritieke moment een hart onder de riem gestoken en kan hun integratie of eventuele latere terugkeer naar het land van herkomst worden vergemakkelijkt.

Aanbeveling 2

Overweging 8

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
(8) Concrete hulp is nodig om de voorwaarden te scheppen of te verbeteren die de vluchtelingen en ontheemden die zulks wensen, in staat stellen met volledige kennis van zaken te besluiten om het grondgebied van de lidstaten te verlaten en naar hun land van herkomst terug te keren.	(8) Concrete hulp is nodig om de voorwaarden te scheppen of te verbeteren die de vluchtelingen en ontheemden die zulks wensen, in staat stellen met volledige kennis van zaken te besluiten om het grondgebied van de lidstaten te verlaten en naar hun land van herkomst terug te keren, <u>waarbij hun veiligheid geen gevaar mag lopen en hun mensenrechten worden gerespecteerd.</u>

Motivering

Het Europees Vluchtelingenfonds mag nooit of te nimmer worden gebruikt om terugkeer te bevorderen in gevallen waarbij er geen garantie is dat deze op een veilige wijze kan geschieden en dat de mensenrechten van de betreffende persoon worden gerespecteerd.

Aanbeveling 3

Overweging 15

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
(15) De tenuitvoerlegging van de maatregelen door de lidstaten moet gepaard gaan met voldoende waarborgen ten aanzien van de voorschriften betreffende en de kwaliteit van de uitvoering, ten aanzien van de resultaten en de evaluatie van deze maatregelen en ten aanzien van het goede financiële beheer en de controle daarop.	(15) De tenuitvoerlegging van de maatregelen door de lidstaten moet gepaard gaan met voldoende waarborgen ten aanzien van de voorschriften betreffende en de kwaliteit en de doorzichtigheid van de uitvoering, ten aanzien van de resultaten en de evaluatie van deze maatregelen en ten aanzien van het goede financiële beheer en de controle daarop.

Motivering

De uitvoering dient te allen tijde doorzichtig te zijn.

Aanbeveling 4

Artikel 4, lid 1 d) (nieuw)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	d) <u>de vrijwillige terugkeer van personen die o.g.v. artikel, lid 1-3, bescherming hebben aangevraagd maar zijn afgewezen, mits deze personen geen nieuwe nationaliteit hebben verworven en het grondgebied van de lidstaat niet hebben verlaten.</u>

Motivering

De middelen uit het Fonds kunnen niet alleen worden gebruikt om de vrijwillige terugkeer van personen van wie de aanvraag nog in behandeling is, te steunen, maar ook van personen wier aanvraag om bescherming al is afgewezen.

Aanbeveling 5

Artikel 4, lid 3

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
3. Bij de maatregelen wordt rekening gehouden met geslachtsgerelateerde vraagstukken, de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen, inclusief personen die martelingen of onmenselijke en vernederende behandelingen hebben ondergaan, en wordt het belang van het kind vooropgesteld. De in lid 1, onder a), b) en c), bedoelde maatregelen kunnen in één project worden gecombineerd.	3. Bij de maatregelen wordt rekening gehouden met geslachtsgerelateerde vraagstukken, de <u>primaire belangen van kinderen en de bijzondere behoeften van de meest kwetsbare personen, inclusief met name alleenstaande minderjarigen, alleenstaande moeders en andere geïsoleerde vrouwen</u> , personen die martelingen of onmenselijke en vernederende behandelingen hebben ondergaan of die zijn misbruikt, en personen die speciale medische hulp nodig hebben wordt het belang van het kind vooropgesteld . De in lid 1, onder a), b) en c), bedoelde maatregelen kunnen in één project worden gecombineerd.

Motivering

Het primaire belang van kinderen is vastgelegd in internationale verdragen, zodat dit ook in onderhavig voorstel expliciet dient te worden vermeld. Om de meest kwetsbare personen te kunnen identificeren, zou het goed zijn om als richtsnoer een definitie op te stellen die bepaalt welke personen onder deze categorie vallen. De hier voorgestelde opsomming is o.a. in overeenstemming met die van het UNHCR.

Aanbeveling 6

Artikel 6

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
Uit het Fonds kan steun worden verstrekt voor maatregelen op het gebied van de integratie van de in artikel 4, lid 1, onder b), bedoelde personen en hun familieleden in de samenleving van de lidstaat van verblijf, en met name voor:	Uit het Fonds kan steun worden verstrekt voor maatregelen op het gebied van de integratie van de in artikel 4, lid 1, onder b), bedoelde personen en hun familieleden in de samenleving van de lidstaat van verblijf, en met name <u>bijvoorbeeld</u> voor:

Motivering

Er zijn geen gemeenschappelijke indicatoren voor integratie vastgelegd en de meningen hierover zijn verdeeld. Daarom moet worden benadrukt dat de hier genoemde maatregelen ter bevordering van integratie slechts voorbeelden zijn.

Aanbeveling 7

Artikel 6, streepje 3 (nieuw)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	<u>— maatregelen die erop gericht zijn dat men zich de taal en de cultuur van het gastland eigen maakt;</u>

Motivering

Het is belangrijk erop te wijzen dat taal een vitaal instrument is als men actief wil participeren in de gemeenschap en de samenleving waar men zich bevindt. Een taal wordt op tal van niveaus verworven en is op een fundamentele wijze verbonden met de hele cultuur, zodat steunmaatregelen niet uitsluitend gericht mogen zijn op bijv. onderwijs.

Aanbeveling 8

Artikel 6, streepje 6

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
— maatregelen ter integratie van deze personen waarbij plaatselijke autoriteiten, Europese burgers of organisaties van vluchtelingengemeenschappen betrokken zijn, bijvoorbeeld door middel van vrijwilligerswerk, peterschap of deelname van beroepsorganisaties of vakbonden.	— maatregelen ter integratie van deze personen waarbij plaatselijke autoriteiten, Europese burgers of organisaties van vluchtelingengemeenschappen betrokken zijn, bijvoorbeeld door middel van vrijwilligerswerk, peterschap of deelname van beroepsorganisaties of vakbonden van regionale en plaatselijke overheden, gericht op de integratie van deze personen.

Motivering

De middelen die de regionale en lokale overheden ter beschikking staan om integratie te bevorderen, hebben voornamelijk betrekking op het organiseren van openbare dienstverlening. Hierbij dient erop te worden toegezien dat de diensten algemeen verkrijgbaar zijn, dat hierbij niet wordt gediscrimineerd en dat rekening wordt gehouden met andere specifieke vereisten die de integratie van vluchtelingen bevorderen. Met dit wijzigingsvoorstel wordt de oorspronkelijke tekst van de Commissie gepreciseerd en verdeeld over twee gedachtestreepjes (aanbevelingen 8 en 9).

Aanbeveling 9

Artikel 6, streepje 7 (nieuw)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	— maatregelen ter bevordering van de integratie van deze personen en van de dialoog tussen hen en plaatselijke gemeenschappen. Hierbij is een rol weggelegd voor de eigen organisaties van de vluchtelingen en voor de burgers van de EU (bijv. via het werk van vrijwilligers- en peterschapsorganisaties, vakbonden en andere beroeps- en maatschappelijke organisaties).

Motivering

Bedoeling van het wijzigingsvoorstel is te benadrukken dat het begrip „integratie” een proces aanduidt dat zich in twee richtingen voltrekt. Het gaat om een dialoog en een interactie tussen enerzijds de gemeenschap en meer in het algemeen de civiele samenleving en anderzijds de persoon die moet integreren. Daarnaast is het zaak de eigen verantwoordelijkheid van vluchtelingen bij de integratie als nieuw leden van de hen omringende gemeenschap onder de aandacht te brengen.

Aanbeveling 10

Artikel 8, lid 2 (nieuw lid 2, het oorspronkelijke lid 2 wordt lid 3)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
	2. Bij het selecteren van subsidiabele maatregelen dient met name te worden gewaarborgd dat er op lokaal en regionaal niveau concrete goede praktijken van de grond komen.

Motivering

In het voorstel om subsidiabele communautaire maatregelen te definiëren lijkt er in de eerste plaats van te worden uitgegaan dat de actoren op nationaal en communautair niveau steun behoeven. Vaak echter worden de beste praktijken en de meest innoverende proefprojecten juist gerealiseerd en vooral ook uitgetest op het praktische niveau van de plaatselijke gemeenschap. Daarom is het zo belangrijk dat de uitvoering van grensoverschrijdende projecten van lokale en regionale actoren wordt gewaarborgd.

Aanbeveling 11

Artikel 9, lid 2 d)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
d) personeels- en administratiekosten in het kader van de opvang van de betrokkenen en de uitvoering van de noodmaatregelen;	d) personeels- en administratiekosten in het kader van de opvang van de betrokkenen, <u>de besluitvorming t.a.v. hun verblijfsvergunning</u> en de uitvoering van de noodmaatregelen;

Motivering

In de huidige formulering is het niet duidelijk of de besluitvorming aangaande de verblijfsvergunning van de betrokkenen ook voor subsidie in aanmerking komt. De besluitvorming is wel degelijk een essentieel onderdeel van de noodmaatregelen. De kosten die hiermee zijn gemoeid, kunnen hoog oplopen.

Aanbeveling 12

Artikel 12, lid 4

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
4. De verantwoordelijke instanties vervullen met name de volgende taken:	4. De verantwoordelijke instanties vervullen met name de volgende taken, <u>waarbij ze zich moeten houden aan het beginsel van doorzichtigheid</u> :

Motivering

De uitvoering dient onder alle omstandigheden en op elk niveau doorzichtig te zijn.

Aanbeveling 13

Artikel 12, lid 4 a)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
(a) de betrokken partners, zoals niet-gouvernementele organisaties, plaatselijke autoriteiten, bevoegde internationale organisaties, sociale partners, enz., raadplegen met het oog op de opstelling van de meerjarenprogrammering;	(a) de betrokken partners, <u>d.w.z. de regionale en lokale overheden, en daarnaast eventueel niet-gouvernementele organisaties, plaatselijke autoriteiten</u> , bevoegde internationale organisaties, sociale partners, enz., raadplegen met het oog op de opstelling van de meerjarenprogrammering;

Motivering

De belangrijkste actoren met bevoegdheden t.a.v. het Europees Vluchtelingenfonds - de instanties die diensten verlenen en de algehele verantwoording dragen - zijn de lokale en regionale overheden. Met name het beleid voor de opvang en integratie van asielzoekers en vluchtelingen kan in de lidstaten niet worden uitgezet en uitgevoerd zonder coördinatie met deze bestuursniveaus. Bij de besluitvorming dient dan ook te worden gewaarborgd dat de verantwoordelijke autoriteiten het programma opzetten in samenwerking met regionale en lokale overheden.

Aanbeveling 14
Artikel 12, lid 4 c)

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
procedures voor selectie en toekenning van medefinanciering uit het Fonds organiseren, met inachtneming van het transparantiebeginsel, het beginsel van gelijke behandeling, en het cumulatieverbod;	procedures voor selectie en toekenning van medefinanciering uit het Fonds organiseren, met inachtneming van het transparantiebeginsel, het beginsel van gelijke behandeling, en het cumulatieverbod <u>en de situatie en behoefte per lidstaat; daarnaast zou bij de selectie van de projecten rekening dienen te worden gehouden met de kostenefficiëncy en moet er worden gekeken naar het aantal personen om wie het gaat, alsmede naar de ervaring, de expertise en de soliditeit van de organisaties of eventuele partnerorganisaties die subsidies aanvragen;</u>

Motivering

Artikel 9, lid 3, van de beschikking van de Raad van 28 september 2000 tot instelling van een Europees Vluchtelingenfonds, ook wel EVF I genoemd (PB L 252 van 6.10.2000, blz. 12 ff), heeft zijn waarde bewezen en dient daarom te overgenomen in EVF II. De bevoegde autoriteiten moeten zich bij de selectie van projecten in het vervolg zeker ook laten leiden door het criterium van de specifieke situatie van de regio resp. plaatselijk bevoegde organisatie en de behoeften die deze hebben. Hiervoor zijn de regionale en lokale coördinatiepunten in de afzonderlijke lidstaten onontbeerlijk. Externe deskundigen kunnen in dit opzicht geen alternatief zijn.

Aanbeveling 15
Artikel 22, paragraaf 2

Voorstel van de Commissie	Wijzigingsvoorstel van het CvdR
2. Van het bedrag dat in het jaarlijkse besluit van de Commissie over de medefinanciering uit het Fonds aan de lidstaat wordt toegekend, wordt 50% binnen 60 dagen na de goedkeuring van dit medefinancieringsbesluit aan de lidstaat uitbetaald als voorfinanciering.	2. Van het bedrag dat in het jaarlijkse besluit van de Commissie over de medefinanciering uit het Fonds aan de lidstaat wordt toegekend, wordt <u>70</u> 50 % binnen 60 dagen na de goedkeuring van dit medefinancieringsbesluit aan de lidstaat uitbetaald als voorfinanciering.

Motivering

Om te voorkomen dat al te zeer een beroep moet worden gedaan op de staatskas en de middelen van de actoren die de projecten helpen uitvoeren (NGO's e.d.), moeten er inzake de uitbetaling van de voorfinanciering minder stringente eisen worden gesteld.

Brussel, 17 juni 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB